UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Ivris Gvlielmi Dvrandi

Durantis, Guilelmus

Avgvstae Tavrinorvm, 1578

Salarijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96846

Visual Library

lũ præcedere, ſicut & libellus præcũ præcedere debet reſcriptũ
ſuper hoc a Imperatore conceſſum, id hoc vt annales actiones
faciat perpetuas. C quando lib prin da l.2. Item lit. conte. ſine li-
bello facta, nullam faceret interruptionem, cum perinde ſit ac
ſi facta non eſſet. in auth. de exhi. & intro. reis vnde multo minus
id faciet illa, executoris conuentio. ar. in præal. §. illud proculdu-
a bio. Quidam tamen contra,[a] & in lit. conteſta & in executoris
b conuentione.[b] ¶ Sed nunquid extenditur hic effectus non tantũ
ad actiones in rem, verum etiam ad actiones in perſonam. Reſp.
ſic arg. ꝓ prealleg. l. ſicut. cuius principium in omnibus actionibus
loquitur: vnde facit totam legem generalem & ar. ff. de pub. de
precio. cum ſuis ꝯcor. Quia eadem ratio eſt in vtriſq; unde idẽ
ius eſt cẽſendum. ff. ad l. Aquil. illud. extr. de conſti. trãſlato. Alij
tamen contrà. ar. ff. de eo, per quẽ factũ eſt. l. fi. Itẽ eſt alius effe-
c ctus, quia facit rem litigioſam, vt C. de litigio. auth. litigioſa[c]. Itẽ
perpetuat iudicis iuriſdictionẽ. ext. de off. deleg. gratum. & c. re
d latum. & de appe. ut debitus[d]. De executore ad prouidendum
e alicui deputato no. j. de act. ſeu pe. §. ſuper actionibus[e]. Item de
executore teſtamenti, j. de edi. inſtr. §. nunc vero.

ADDITIONES.

a Quidam tamen contra. ¶ Vt Otto Papien. dicit Pil. rubr. per quas perſo. fit conteſtatio.

b Conuentione. ¶ Quod ſic libelli obla. faciat interruptionem, de his C. de litꝯte. anth. offeratur. in vlt. gl. uide. 3. q. 3. c. induciæ. §. offeratur. in gl. fi. & in ꝯcor. de exhi. & intro. §. illud. in gl. ſcilicet : eo. e. in gl. q̃tũ ad hoc illa pars diſtinctionis. Iac. de Are. ad quã remiſi, quod in præſcriptione ſolum odioſa procedat hæc opinio cõtraria, ſatis placet, vt ſic executoris executio ſine libello, & litis etiam conteſtatione interrumpant illam in ſuæ negligentiæ odium precedentis: cum ſatis per prædicta pateat euigilatum actorem, & nonnegligentem. & hoc maxime indubitatum, quando citatio talis fuiſſet, quæ feciſſet rem litigioſam. per. cle. de qua ſtatim dicam: tamen ſecundum canones illa præſcriptio cum mala fide 30. uel xl. annorum non procedit. de præſcri. uigilanti. & c fi. & ſic in foro eccleſiaſtico illud membrum diſtinctionis non procederet. Adde, quod per citationẽ interrumpatur præſcriptio Bal. conſi. cxlvj. lib. j. Adde tu, quod per denunciationem factam domino a colono, interrumpitur præſcriptio. c. quoniam frequenter. §. ſi ſuper. ext. ut lite non conteſta. Item per denunciationem extraiudicialem interrumpatur præſcriptio: vide do. Abb. Sicu. in c. 2. ext. de præſcrip. quod nota.

c Litigioſa. ¶ Quod intellige, ut in cle. ut lite pen. c. 2.

d Vt debitus. ¶ s. tit. de ele. §. reſtat. in 3. co. & quod dixi s̃. de iudic. dele. §. finitur. in prin.

e Actionibus. ¶ ver. in ſumma. uſque ad fi. §. Et iſti dicuntur executores gratiarum: & diuerſas ipſorum formas plurimas ſcripſi de conceſ. præb. ſi ſoli. in prima gl. lib. vj. & Imol. no. in fi. vltimæ gl. de ipſarum effectibus. Item ſunt executores ſententiarum. & de his j. parte 2. ante fi. rubr. de ſen. execu. & uide quod no. C. de execu. rei. iud. l. pen.

Bal. de Executore.

MAIOR 14. annis poteſt eſſe nuncius publicus. uer. poteſt autem. G. ff. de iud. l. fi. ¶ Qua pœna teneatur nuncius faciens falſam relationem, & uer. ſed quæritur. C. de ſpor. l. 2. & de cuſt. reo. l. diuus. G. ¶ An per citationem, non precedente aliqua petitione interrumpitur præſcriptio: ſentit quod non, quia non apparet ſuper quo interrumpatur, ſi libellus non eſt porrectus iudici. uer ſi. ſed nunquid hic. G. In contrarium: quia lis incipit ab in ius vocando. Inſt. de pœna teme. litigan. in fi. Ergo prius eſt citatio. Sed lex dicit interrumpi per citationem, vt l. ſicut. & l. cum notiſsimi. C. de præſcriptio. 30. anno. Si autem libellus offeratur parti præſenti, non eſt neceſſaria citatio. ff. de adul. l. miles. §. ſexaginta. ſed per libellum oblatum ſoli iudici. regulariter non fit interruptio. C. q̃n libel. prin. da. l. 2. quia nil geritur cum reo. q̃d no. in l. 2. ff. de in ius vo. in gl. ord. Bal. ¶ Præſcriptio centum annorum non poteſt probari per teſtes. in anth. hæc conſtitutio. in prin. col. 8. Bal.

¶ De ſalariis[a]. Rubrica.

a PRælibatum eſt de perſonis in iudicio interuenientibus: ſed quia frequenter de ipſarum ſalariis diſceptatur idcirco conſequens eſt, vt aliqua de ſalariis diſſeramus. Primò igitur diſcutiamus de ſalariis iudicum, Secũdo, de ſalariis procuratorum, & notariorum. Tertio, de ſalariis aduocatorum. Quarto, de ſalariis medicorum, & aliorum.

ADDITIO.

a De diuerſis ſalariis dat auctor remiſſionem ad Rof. Beneuen. j. §. 3. in fi. uide ibi. Et de ſalario aſſeſſorum remittit j. §. j. in fi. Et eſt ſciendum, quod ex xj. practicis, quos nominauit auctor in prooemio, ver. cæterum. 2. inuenio decem ex eis, quos vidi tractaſſe generaliter de ſalariis præter ipſum Roffr. ſpecialiter de ſalariis aduocatorum & aſſeſſorum, ſub rubrica de aſſeſſo. & aduocatis aliquid tractauit Tan. Io. de Deo de præmiis aduocatorum & procuratorum diuiſim tractauit, & modicum libr. Iudicum quarto. & de ſalario aſſeſſorum, lib. j. chart. vltima. Aegid. c. 64. & duobus ſeq. tractat de ſalario iudicum, notariorum, & aſſeſſorum. ¶ Gui. An. poſuit. ſpecialem rubricam de ſalariis aduocatorum. ¶ De ſalariis Magiſtrorum plene per Hoſt. in Sũma de Magiſtris. §. vtrum. & j. e. ti. de magiſtris. vide libellos.

SVMMARIVM.

De ſalariis iudicum.

1 *Exigi debent ab agentibus expenſæ iudicum, ſecundum eorum iudicum diſtinctionem.*

Iudex uel legatus occaſione cauſæ magnum damnum incurrens, puta ſi equus moritur, uel ſpoliatur, &c. an hoc poſſit à patribus petere.

2 *Partes an debeant communiter procurare iudicem.*

3 *Iudex in domo, uel in ciuitate ſua iudicans nihil prorſus ſuo nomine pro expenſis obtinebit.*

4 *Pedaneus quid ſecundum leges habere debeat.*

5 *D legatus aliquid exigens & extorquens, an crimine concuſſionis teneatur.*

6 *Scholaris Pariſiis, uel alibi commorans à ſi à ſede Apoſtolica delegationem alicuius cauſę recipiat, an á partib. poſſit ſalarium petere.*

7 *Papa nunquam intendit per ſuum reſcriptum alicui prȩiudicium inferre.*

8 *Ordinarius cum ad aliquem locum ſuę iuriſdictionis uadit, an habebit expenſas.*

9 *Ordinarius debet in conſecratione eccleſiæ expenſas habere.*

10 *Agere non dicitur quis ante litis conteſtationem.*

Litis conteſtatio eſt litis initium.

11 *Delegatum dari ab ordinario quomodo poſsit diſtingui.*

12 *Expenſę ordinario, uel ſuo delegato factæ, quo pacto poſsint, uel non poſſint repeti.*

13 *Conſuetudo, quod ab ordinariis, uel eorum delegatis aliquid certum percipiatur, in quibus ualet.*

14 *Perſonę quę debent ſalaria percipere, debent ea ante calculum ſententiæ exigere.*

15 *Concluſio in negotio, ſi partes ante ſententiæ prolationem componunt, an eas poterit iudex cogere ad ſatisfaciendum aſſeſſori.*

1. §. Dicturi ergo de ſalariis iudicum, breuiter diſtinguamus: quoniam iudicum alij ſunt delegati, a-
a lij ordinarij[a]. Si eſt iudex delegatus diſtingue, quia aut eſt delegatus à principe, aut ab ordinario. Si à principe, aut ꝓficiſcit extra domicilium, aut non. Si eſt delegatus à principe, & alibi, quã vbi degit, ad iudicandum ꝓficiſcitur, exigere poteſt à partibus expenſas, quas fecit in victu, & in uecturis equorum, & ſimilibus, non tamen ſalarium. extr. de vi. & ho. cle. cum ab omni. xij.
b quæſ. 2. charitatem[b]. quia nemo cogitur ſuis ſtipendiis militare. 23. q. 1. iam nunc. in fi. etr. de præſcript. cum ex officij. & munera, non ſumptus prohibentur. 1. q. j. iudices. ff. de offi. præ. plebiſcito. Hoc credo, licet d. in dixerit, quod habentes beneficia ſufficientia, quibus cauſæ à ſede apoſtolica delegantur, recipiendo expẽſas peccant, ut in prȩ. c. cum ab omni. Petent autem moderatos ſumptus & non delicatos extr. de ſequeſtr. poſ. c. j. ff. de damn. infec. inter quos §. fi. & l. ſeq. & ar. ff. de pig. ac. ſi ſeruos. in fi. & quales conſueuerunt in domo ſua facere. ff. ad exhiben. ſed & ſi hæreditas. § j. ff. de pet. hær. & l. ſed & ſi lege. §. alium. & de rei ven. res. nec. ob. quod minores facere potuiſſent. ff. man. ſi quis. 2. §. impendia. & uide j. de expenſis. §. fi. uer. & nota, quod extr.
1 † ¶ Quid ſi aliquis equus occaſione cauſæ moritur, uel iudex ipſe cappa ſpoliatur, uel eius familia infirmatur, ſicque eum oportet facere moram longiorem; dicunt quidam, quod hoc nõ po-
c teſt à partib petere. ff. man. inter cauſas. §. non omnia[c]. Alij, ut dominus meus, dicunt quod poteſt quatenus plus quam in propria domo expendit. ar. ff. de incen. rui. nau. l. j. §. ex incendio. extr. de procu. cum pro cauſa. Ad hoc facit ff. fami. erc. ex parte. in prin. & de neg. geſt. l. ſi communes. ff. pro ſocio. cum duobus. §.
d damna[d]. Hæc quȩſtio tangitur in procuratore. extr. de elec. ut
2 prȩteritæ. & in prȩ. c. cum pro cauſa † ¶ Sed nunquid partes procurabunt communiter iudicem? Reſp. ſi ad petitionem alterius partis iuit vltra duas dietas, ab ea ſola habebit expenſas. ar.
e ff. de eden. prætor ait. in fi. & no. ext. de reſcriptis. nonnulli[e]. Si uero j duas dietas iuit, dicit Bal quod habebit expenſas ab actore. qui eum duxit, niſi de conſenſu partium fuerit impetratus. ar. 4. q. 3. c. ſi teſtes §. venturis. extr. de reſcriptis. c. cæterum. §. fi. & not. extr. de reſcri. diſpendia. in prin. libr. vj. Ergo credo quod ſiue de partium conſenſu, ſiue per alteram partem tantum fue-
f rit impetratus. ex quo j. duas dietas[f], citat, communiter procurabitur, quia eius officium commune eſt. xiiij. quæſtio. v. non ſanè.
3 † ¶ Porro ſi in domo ſeu ciuitate ſua iudicat, nihil prorſus ſuo nomine pro expenſis vel alio obtinebit, ne dum ſumptus quȩritur, prædo graſſetur. 23. q. 1. militare. & in præ. c. cũ ab omni. Imo
etiam

ADDITIONES.

a Ordinarii. ¶ De arbi. dicam in fi. huius. §.

b Charitatem. ¶ Hæc & quædam ex ſequentibus ſunt expedita per dec. ſtatutum. de reſcriptis. lib. 6. §. inſuper. & ſequentibus.

c Omnia. ¶ Per hunc §. & quia decr. prȩ. ſtatutum. §. inſuper, ſolas expenſas permittit, in quibus non excluduntur damna, puta damnorum cappæ perditæ, & equi mortui rationem habere: ſi uero plus ꝑꝑ infirmitatem eũ ſtare oportuit, & ſic plus expendit, illud moderatum tamen deberi videtur. Ad prȩdicta facit extr. de iniur. in noſtra.

d §. damna. ¶ Et §. ſeq. ſed in ſocio loquuntur, vt dixi in decre. cum pro cauſa. ſuper. j. gl.

e Nonnulli. ¶ In 4. gl. & de exc. olim. in j. gl. & vide quod no. in §. in ſuper. in gloſ. hic non habet. & quod ſuper ea dixit.

f Duas dietas. ¶ Hodie vnam, per præ. decr. ſtatutum.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

a etiam,vt quidam dicunt[a],expẽſæ quas facturus eſſet in domo,
deduci debent de expenſis.quas fecit,cum extra locũ ſuũ pergit:
vt in præ.l.ſed & ſi lege.§.ꝙ aũt.& ff.fami.ercis.ex parte in auth.
de mãd.prin.§.illud.& §.ſit tibi quoq;.colla.3.& de iudi.§.ne aũt.
col.6.Sed hos duos §§.alii intelligunt in ordinario.in authent.vt
4 nulli iud colla 9 †¶Secundum leges tamen pedaneus debet ha-
bere ſportulas,ſ.duos aureos in principio,& duos in fine cauſæ,
cum ſumma litis excedit centum aureos.quod Accu.extendit tã
ad ordinarios iudices,quam etiãdelegatos. in auth. ẽt.col.vi. de
b iudicibus.§ ne autem[b].3 q. 3.c induciæ.§.offeratur.in princ.
5 †¶Sed quid ſi delegatus aliqd exegit & extorſit[c]? Reſpõ. aut id
c fecit nomine aſſeſſorum.de quo dic vt ſ̃ in ti.de aſſeſſore.§. ſala-
rium.verſi.hoc tamen.aut vt ſibi retineat: quo caſu tenetur cri-
mine concuſſionis.quod dic vt ĩ.ver.ſed nunquid.ibi,aut per ex
torſionem, &c.Si autem aliquid ſponte offertur per modum xe
nii:ſi ſit moderatum,recipere poteſt,xviij.diſt.de eulogiis.in fin.
ext.de ſimo.dilectus.in fin.Moderatum autem intelligo eſculen
tum & poculentum,quod intra dies proximos cõſumitur. ff. de
off.prę̃ſi plebiſcito.idque trahi nequeat ad muneris qualitatem
Inhumanũ enim valde eſt à nemine accipere:ſed paſſim, viliſſi-
mum,& auariſſimum:vt ibi.& ff.de off.procõſ.ſolẽt.§.fi.Vel dic
ꝙ hæc attenduntur ſecundum qualitatem perſonę dantis, & cui
dantur extra de ſimo.& ſi quæſtiones.Multum autem ſeu mag-
num non debet recipere:vt in præ.concor.quod æſtimo, ſi exce-
dit ſummam cẽtum aureorum, à quocũq; mittatur.ff.ad l.Iul.re
pe.eadem.in fi.Vel ſecundum qualitatem perſonarum,vt præmi
ſi.Hodie tamen iudex qui recipit ſalarium à publico,ſumptus nõ
debet recipere:quia ea ratione videtur,ꝙ nec ordinarius,qui ha-
bet adminiſtrationem,vt tangitur in prę.§.ne autem.Præmiſſa ꝓ
bantur in auth.col 2.ſcriptũ exemplar.ij.§ ſicut enim & in præ.
decr cum ab omni.1.q.2.ſicut ext.de ſimo.c.j.ſecus ſi nõ recipit:
vt in præd.l.plebiſcito.& d.l.ſolẽt.& in hoc dico eas non corrigi
Si vero datur iudici pecunia vt inique iudicet,dic vt ext. de re iu
6 dic.cum æterni.lib 6.†Quid ſi alicui ſcholari Bonon. vel Pariſiis
commoranti cauſa aliqua à ſede Apoſtolica delegatur:nunquid
ille poterit à partibus expenſas exigere, licet eum non oporteat
ciuitatem exire?Reſpon.non videtur:cum nullas faciat occaſio
ne ipſius cauſæ:vt ſ̃.ver.porro.Nam nec teſtis habet,niſi cum eũ
proficiſci oportet extra domicilium.4.q 3.d.§.venturis.Contrà
quia ipſe ſtuderet vel corrigeret,cum oportet eum cauſam audi-
re:& ſic damnificatur,quod eſſe non debet.ext.de fideiuſſo. pue.
nit. de renun. ſane. nec tenetur de ſuo beneficium facere. x.q. ij.
precarie,nec quis cogitur ſuis ſtipendiis militare.ext. de præſcri
7 cum ex officii.†¶ Nec dominus papa per ſuum reſcriptum intẽ-
dit alicui inferre ꝑiudicium.ext.de off.or.licet. de ma. & obe.cũ
inferior.in fi.& de uſu pal.ex tuarum.nec debet alteri per alterũ
iniqua conditio afferri ff.de leg.j.l.nemo Super hoc dicunt qui-
dam,quod non debet habere de ſtricto iure: licet ſit argumentũ
contra 12.q.2.charitatem.niſi cum eo proficiſci oportet:vt ſ̃. in
prin.veruntamen delegati quotidie de conſuetudine recipiunt;
& male,ſecundum quoſdam,ſi habẽt beneficia,vnde poſſint cõ
mode ſuſtentari,vt ſ̃.dixi.Sed & ſi ſint ſine beneficio , poſſunt ẽt
d ſalarium recipere,ſecundum Aegid.[d] ext. de præſc.cũ ex officii.
e ꝙ non placet,ſed expenſas ſic[e] †¶Si aũt ſit delegatus ab ordina
8 rio, quid iuris ſit,ĩ.dicam.Si vero eſt ordinarius iudex,etiam ex-
penſas,quas fecit in victu,& in equitaturis,& ſimilibus , cum ad
aliquem locum ſuæ iuriſdictionis vadit.non habebit: vt in præd.
c.cum ab omni & x.q.3.illud.ne alienum iurgium putet ſuam eſ-
f ſe prædam.C.ad l.Iul.repetunda.l.omnes.iuxta illud[f] Eſtote cõ
tenti ſtipendiis veſtris.lxxxvj.di.nõ ſatis.circa fi. 23. q. j. paratus
in fine & c.militare.Nec enim licet eis vendere iuſtitiam.11.q 3.
non licet.in fi. & in præd.c. cũ ab omni.Poteſt tamen habere ꝙ
datur apparitoribus,vel ſcriptoribus,qui ſcribunt acta cauſæ,&
huiuſmodi:& cogere partes,vt prædictis perſonis ſatisfaciant in
talibus:quæ olim ſportulæ vocabantur: & hodie etiã vocari poſ
ſunt:vt in auth.de litig.§.ad excludendas.col.8.& in præ.auth. of
feratur.14.q. 5. non ſane. Sed nec ſportulas habebit,ſi litigantes
pauperes ſint, vt in præal. § . ſit tibi & in præd. c. cum ab omni.
9 †¶Habet etiã expenſas ordinarius,cem ꝯſecrat eccleſiam. extra
g de ſimo.cum ſit Romana[g]. & cum viſitat eccleſias ext.decent,
cum Apoſtolus. & ca ſopitæ & per totum. Salarium autem non
ꝑcipiet:vt in præ.dec.cum ab omni.Niſi forte ſecundum Accur.
h quatuor aureos,vt prædixi[h] Clerici quoq; præſtant ordinariis
i quatuor ſiliquas[i].C.de epiſc.& cle.auth ſed hodie nulla, vel me
dium Byzantium:vt eo.tit.omnes qui.§. executoribus Conſue-
tudo tamen vniuſcuiuſq; fori in hoc ſeruetur:vt ĩ.dicam.quæ ſe
cundum locorum varietatem variatur.Nam in patrimonio bea
ti Petri,& in prouincia Romaniolæ ſtatim poſt litem conte.dan.
k tur de libra 12.denarii:Bononiæ decima pars[k],& alicubi vigeſima
vt in præ dec cum ab omni.In terris comitiſſæ Mathildæ medie
tas.Et reprobo quarũdam eccleſiarum abuſum, vbi ex quo pars
aliquem terminum recepit,huiuſmodi ſalaria exiguntur , etiam

10 ante lit.conteſtat.†Quia litis conteſtatio eſt litis initium, & ante
illam non dicitur quis agere.ſed agere uelle Ad idem facit ij. q.
6.ſi quis libellos.in authen.de legtig. § omnem. Argumentũ ta-
men contra pro tali.C de litig.auth.litigioſa extr. de offic. dele-
l gati gratum & in conſti Greg.x.de electio.quamuis § cæterum[l]
Paciſci autẽ,de certa parte litis prohibitum eſt : ut in præ. de cr.
m cum ab omni. Tanc.autem notat in libello ſuo[m] in ti.de ſatiſda.
rei,quòd licet prælati eccleſiarum decimam,vel aliam partem li-
tis non poſint recipere,ut in decr.cum ab omni.tamen modera
tas expenſas & pro eis pignora recipere poſſunt. Debentur enim
eis expenſæ ſicut & teſtibus:vt præal.§.uenturis quia nemo co-
gitur ſuis ſtipeodiis militare:ut ſ̃.quod non credo in ordinario,
niſi ut dictum eſt. Aſſeſſor uerò iuſtè ſalarium, & pro eo pigno-
ra recipiet:vt ſ̃.in ti.de aſſeſſore Idem etiam dicit T.de iudice ec-
11 cleſiaſtico,qui de bonis eccleſiæ non ſuſtentatur. ¶Porrò ſi or-
dinarius det delegatum,ſubdiſtingue, quia aut eſt delegatus ad
vniuerſitatẽ cauſarum,aut ad unam ſpecialiter.Si ad uniuerſitatẽ
cauſarum:tunc idem eſt,quod in ordinario,cum idem ſit conſi-
ſtorium:vt extr.de app. Romana. in princip lib.imò ordinarius
illi dabit expenſas:ut extr.de off.or.inter cætera.in auth. ut nulli
iu.§.nulli colla.ix.& de man.princi §. illud tamen. quamuis hoc
in quibuſdã locis,malè ſeruet.ubi indifferẽter expẽſas recipiunt
12 †¶Sed nunquid poſſet ab eo vel ab ordinario repeti quod rece-
perit?diſtingue:nam aut dati ſunt ſumptus ſcienter: & tunc non
poteſt.ff.de re.iur. cuius per errorem. Aut ignorãter. & tunc ſi
in ea.l.extr.de magiſ.prohibeas.& de cenſ. procurationes. in fi-
ne.Item aut gratis,& tunc non poteſt:ut in præd.ca.de eulogiis.
Aut per extorſionem:& tunc in quadruplum reſtituuntur, in au
then col.2 ſcriptum exemplar.ij §.ſicut enim. & xviij,diſt quo-
niam quidam.ff.de concuſſio.l.fi.j.q. vij.ſancimus in fi. & q.j in
13 cum.†¶In præmiſſis autem poteſt conſuetudo ualere ut aliquid
certum percipiatur.in auth col.2 ut iudi.ſine quoquo ſuf.§.hæc
autem omnia.uer.nam etiam.& § ſic igitur.uer. ſciat enim.arg
extr.de offi or dilectus & ar.ff.de publica. & uer. ſi publicanus.
Si uerò ſit delegatus ad ſpecialem cauſam , & ordinarius ei mali-
tioſè cauſam committit,idem vt pridem : quia non petet tales
expenſas.ar.extr.de offi.dele paſtoralis.ſi uero ſine fraude com-
mittit uolens fortè parcere laboribus partium & expenſis, tunc
fortè poſſet dici id,quod in delegato à principe ſ̃.dixi.ne officiũ
n ſuum ſit illi damnoſum.& hoc tenet Vin.[n] ar.4 q.3.d.§.uenturis.
14 & in præ.c.non ſanè.extr. de.off.dele.cum te conſulente.Item†
nota quod perſonæ,quæ debent ſalaria recipere, debent ea ante
calculum ſententiæ exigere. Partes nanque fallacibus aduocato-
rum promiſſionibus eluſæ ſe in cauſa uictores fore exiſtimantes
ad ſententiam properant,& libenter ſalaria ſoluunt,quod nõ fa-
15 cerent condemnatæ. Quid † ſi concluſio in negotio partes ante
ſententiæ

ADDITIONES.

a Quidã dicũt. ¶ Quod mihi nõ placet, ut no.in præ.§. inſuꝑ. in glo. no.quã
minore. ¶ Additio. An delegati ad vnam cauſam poſſint aliquid petere a
partibus pro eorũ laboribus,ui de Guid. Papæ in q̃onibus ſuis. q. 68. inci.
dominus Petrus.in uer.crederem etiã. Et adde uidendũ Io. de Tur.cre.in
c.uẽdẽtes.1.q.3.ubi dicit,ꝙ delegatus ſi eſſet pauper,uel ſi oportet eum fa-
cere labores & expẽſas,uel ſi ꝑꝑ inſufficientiã ſuã oportet eũ cõducere aſ-
ſeſſores,p̃t petere expẽſas ad huiuſmodi neceſſarias,& nihil ultra modo ta
mẽ nullã partẽ propter hoc acceptet,nec aliquid faciat in fraudẽ. Et quid
ſi papa alicui prælato cauſam delegauit.an talis delegat⁹ poſsit petere ex-
pẽſas?Et q̃d de iudice ordinario,an poſsit aliq̃d exigere a patribus? uide
pleniſsime per eundem de Turre cremata.ibi. & pulchre per eundem in c.
qui recte.11.q.3.Hen.Ferran.
b Ne autem.¶ Vbi de hoc in j.gl.
c Extorſit. Hodie non ſolum extorquentes,ſed etiam a uolentibus recipien-
tes contra decr.ſtatutum.tenẽtur ad reſtitutionem. nec valet eis remiſſio:
ut ibi.§.ſi quid.
d Secundum Aegi. ¶ Char.lxiiij.de ſalario iudicum.
e Expenſas ſic.¶ Quando propter cauſam domicilium egreditur proprium.
Et ſic eſt terminatum in præ.§.inſuper.
f Iuxta illud. ¶ Luc.3.c. ¶ Adde tu,an ordinarius poſsit recipere,quemad-
modum delegatus ſecundum diſpoſitionem ca.ſtatutum.§.in ſuper.ext.de
reſcrib.6.Vide Ab.in c.& ſi quæſtiones.ext de ſim.vbi etiam no.infert.Se-
cus etiam in legatis & cæteris præal.niſi fiat in fraudem.ibi vide.
g Sit Romana. ¶ Vt ibi dixi.non ſic,cum reconciliat.
h Prædixi. In ver.porro.
i Siliquas. ¶ De his ſatis dixi in decr.cùm ab omni.ſuper.2.gl.
k Decima pars. ¶ Hodie ſublata:nec olim exigebatur,niſi cùm forenſis age-
bat.
l Cæterùm.Exquiſita contraria fuerunt iſta : quę ad hoc extendunt quia in
eis non attenditur litis conteſtatio.
m Libello ſuo.¶ Parte.2.
n Tenet Vin.¶ In dec.cum ab omni. ¶ Adde uer.in pręmiſſis tamen ſi licet
Io.And.in d.c.ſtatutum.tenet contrarium,quod tamen p[illegible]
opi. Spec.eius conſ.ccxviij.inci.iuxta ordinem:ubi etiam [illegible]
riis debeantur ſportulæ.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ſententię prolationem componunt: nunquid iudex poterit par
tes cogere, vt ſatisfaciãt aſſeſſori? Dicit Gui. Na quod ſic, arg. in
his quę no. j §. ſequitur. ver. ſed pone, quod hoc caſu. De aſſeſſo
a rum autem ſalario dixi ſ. de aſſeſſ. §. ſalarium[1].

ADDITIONES.

a Salarium. ¶ Reſtat videre de ſalario arbitrorum, Mar. de Fano. de hoc
compoſuit magnam gl. in qua tenet quod arbiter à ꝯpromittẽtibus ſalariũ
exigere põt. & dicit de hoc videri caſum eſſe C. li. xii. de proxi. ſac. ſcri. l. in ſa
cris. ſecunda. circa prin. & de prin. agen. in rebus l. vlt. circa fi. in quibus ex
preſſe dicitur, ꝙ ſi cauſa eſt corã arbitro, poteſt pro ſuo ſalario vnũ ſolidũ
exigere, & ſolidus ponit̃ ꝓ aureo. Inſt. de pœna te. lit. §. fi. de quibus lxxii.
faciunt libram auri. C. de ſuſcept. & ar. l. quoties. lib. x. Inducit §. ne autem.
in auth. de iudicibus. ſ. ſæpius allegatum. & ꝙ ibi no. quo ad quotam in j. gl.
Nam ſi id licet iudicibus, ergo & arbitris. ff. de arbitr. l. j. Inducit etiã mul-
ta ſimilia, in q̃bus iudices & arbitri conueniũt. quæ vide ſ. de arbitro. §. dif
fert. ver. porro. & ſequentib. & patet extr. eodem ti. cũ dilectus. in gl. 2. Er-
go & in iſto cõueniũt: cũ diuerſitatis ratio reddi non poſſit. Nam rõ quare iu
dices exigunt eſt, ne laborent fruſtra. ſ. compendii nil laturi; ut in §. ne aũt
ſed tantũdẽ & amplius laborãt arbitri. Amplius dico: quia iudices ſe alie-
nant committẽdo, ꝙ nõ poſſunt arbitri. ff. de arbi. nõ diſtinguemus. §. quæ
ſitum. Itẽ ſæpe arbitri à litigantibus infamantur, quos punire nõ poſſunt.
ff. de arb. ſed ſi in ſeruum. cũ l. ſequent. & l. licet quod iudices poſſunt. ff. ſi
quis ius dicen. non obtempe. l. j. ext. de pœ. dilectus. Nõ obſtat, ſm̃ eũ, ſi di-
catur, ꝙ arbiter recipiendo cõpromiſſum ſine ꝓuiſiõe ſalarii ſibi habet im
putare. ff. de tranſ. qui cum tutoribus. & ff. cõmo. in cõmodato ſicut reſpon
det Pet. e. ti. l. j. & de cõmo. ſi is q. ſ. quod ſæpe extra id quod agitur tacita
obligatio naſcitur, & de deſp. imp. c. uno. lib. vi. & tale tacitum pactum ha
beri debet ꝓ expreſſo. ff. ſi cer. pet. l. cum quid ꝙ in ſimilibus inuenitur, vt
in aduocato qui nulla ꝯſtituta mercede patrocinatur. eſt ſalariũ extra ordi-
nẽ ordinatũ pro labore & cauſæ quantitate, & fori ꝯſuetudine. ff. de var. &
extraord. cog. l. j. & l. in honorariis. Idẽ in aliis pręceptoribus artium, vt ibi
in princip. & in menſore. ff. ſi menſ. fal. mo. di. l. j. in princ. Itẽ & ſi lege non
caueretur, æquitas ſuadet remunerari laborem. ergo ſequenda & præponẽ
da rigori. C. de iud. placuit. ff. de aqua plu. arc. l. 2. §. item Varus. in fi. Et ſi
hoc dicatur abſurdũ, ex contrario ſequetur abſurdius; quia recuſabũtur cõ
promiſſa, & ſic nõ finientur diſcordiæ, quod maxime fuit p̃toris propoſitũ
ff. de arb. l. 3. §. ſi ſic. De minoribus & fœminis dicitur, quod non ſemper re-
ſtituuntur: quia ſic videretur eis interdici commercium. ff. de min. quod ſi
minor. §. non ſemper. & ad Velleia. l. ſi mulier.

SVMMARIVM.

De ſalariis procuratorum & tabellionum.

1 *Salarium ſeu merces incertæ pollicitationis peti non poteſt.*
Offerens ſalarium cum certa verborum prolatione, dicendo ſic, Fac, & ſic faciam, nulla interrogatione præcedente, pollicetur ſalarium.
2 *Subdiſtinctio quæ poſſit fieri ſuper promiſſione ſalarij nudo pacto.*
3 *Salarium procuratoris ſeu aduocati non debet excedere centum aureos.*
4 *Cum tabellionibus quomodo procedendum ſit, quo ad eorum ſalaria.*
5 *Scriptura extraiudicialis quæ ſit, & à quibus debeat expediri.*
6 *Dominus tenetur procuratori ad expenſas in negotio, vel iudicio factas.*
7 *Salarium quando debeat ſolui procuratori.*

2. Nunc de procuratorum, ſeu aliena negotia gerenti-
um, & tabellionum ſalariis diſputemus. Su-
per quo breuiter eſt notandum, quod ſalarium ſeu merces incer
tę pollicitationis peti non poteſt. C. mandati. ſalarium ſolutum
1 tamen teneri poteſt. † Pollicetur autem quis, cum nulla interro-
gatione præcedente, ſalarium offert: dicens, ſubito facias hoc: &
ſic faciam tibi. ff. de pollicita. pactum. Et huiuſmodi pollicitis di-
a ues quilibet eſſe poteſt[a]. In hoc tamen diſtingue: quia aut quod
promittitur, eſt incertum re & genere: aut incertum re tantum,
ſed certum genere: aut eſt certum re & genere. Si eſt incertum
re & genere: puta dixi, bene faciam tibi: vel recognoſcam hoc ſer
uitium, vel tibi plene retribuam: tunc peti non poteſt, ut in præ-
ce. l. ſalarium. & ff. eodem. qui mutuam. §. ſalarium. Si vero re tan
tum ſit incertum, ſed certum, genere: puta, promitto equum vel
veſtes in genere, vel faciam te militem. nec dicit quem, vel qua-
les, vel quando, vel etiam quantum pro militia daret: tunc non
eſt penitus incerta promiſſio: ideoque peti poteſt. argumen. C.
manda. l. j. & ageretur præſcriptis verbis. Taxabitur autem hoc
arbitrio boni viri. ff. de præſcrip. verb. l. ſi tibi polienda. ff. pro ſo-
cio. ſi ſocietatem. ff. de leg. 2. l. 1. in fin. ff. de leg. 3. ſi filię. Si autem
certum & re & genere promittetur: puta promitto tibi talem e-
quum, vel talem veſtem, vel quod te taliter in tali die faciam mi
litem, & tantũ pro militia tibi dabo, ſubdiſtingue: quia aut dedu-
ctum fuit hoc in ſtipulationem: & tunc certi condictione peti-
tur, quod promiſſum eſt. Inſti. de verbo. oblig. in princip. vbi de
hoc. ff. ſi cer. peta. ſi quis certũ. Sed ſi incertũ eſſet promiſſũ: tunc
2 repetetur per actionẽ ex ſtipulatu, vt ibi. † Aut nõ fuit deductũ in
ſtipulationem quod certum eſt, ſed ſolum nudo pacto promiſ-
ſum: & tunc iterum ſubdiſtingue. Nam aut promittitur in ipſo
contractu, ſeu mandato, vel incontinenti ante mandatum, vel
poſt aut ex interuallo. Si incontinenti. ut erat alias facturus, aut
non. Si erat alias facturus, tunc petitur actione ex eo contractu,
ſcilicet contraria mandati informata. Hæc probantur C. manda.
b l. 1. in fine[b]. & ff. e. ſalarium. C. de pact. petens. ff. de duob. reis. §.
fin. Tunc enim veſtitur nudum pactum cohærentia contractus.
C. de pact. in bonæ Si vero non erat alias facturus, aut eſt tale fa-
ctum quod conſueuit locari ab ipſo procuratore: & tunc agitur
locati. ff. manda. l. 1. & Inſtit. e. § mandatum. Aut non conſueuit:
& tunc eſt contractus innominatus: & agitur actione præſcri p-
tis verbis. ff de præſcrip. verbis. naturalis. §. at cum do. Si autem
ex interuallo ſ. poſtquam contrahentes ſe ad alia negotia diuer-
terunt, & erat alias facturus: tunc petitur promiſſum iudicis offi
cio ſeu extraordinariè. ff. mand. ſalarium. Hic etiam no. quod
procurator non poteſt de certa parte litis, puta media, vel quo-
ta paciſci: alioquin non valet, imo punitur. ff. eodem. ſalarium.
& l ſi remunerandi. §. Maurus. C. de poſtulan. quiſquis. ff. de var.
& extraordi. cog. l. 1. § aduocatos. † ¶ Sed nunquid ſalarium pro
curatoris poteſt excedere cẽtum aureos? Reſpon. non: quia nec
aduocati. ff. de var. & extraor. cog. l. 1. §. licita. Nam & procura-
tor dicitur aduocatus, vt 3. q. 7. c. 1. & econtra, vt 5. q. 3. quia e-
piſcopus. Et quandoque hęc duo æquiparantar, vt ext. de fo
compe. Romana. libr. 6. §. neque etiam. Hodie autem procura-
tor in quacunque cauſa non poteſt nomine ſalarii vltra xii. li-
bras Turo. recipere: qui etiam debet iurare, quod quam cito
cauſam malam eſſe nouerit, ipſam deſeret: & alia plura: alioquin
multipliciter punitur. quod dic vt in conſti. Greg. X. de poſtulã-
c do. properandum[c]. † ¶ Sed qd erit in taballionib⁹, q vt plurimũ
4 inhumani sũt ĩ ſalariis: exigẽdis? Reſpõ. aut ẽ ſcriptura forẽſis.
ſeu iudicialis: aut ẽ ex iudicialis. Si eſt forẽſis, vt ſunt acta iudicio
rum, vel emancipationes, proteſtationes, & huiuſmodi quæ co-
ram iudicibus fiunt, & notarius immoderatum exigit ſalarium
ad officium iudicis, coram quo acta eſt, pertinet partes releuare
à grauamine curialium & expenſis. de pœ. di. 1. nemo. vel in foro
extra. de offic. deleg. cum te. de dolo & contu. finem. & cuncta
quæ litem ſeu litigatores impediunt, emendare. 1. q. 1. emandari
extr. de offi. deleg. pręterea, & c. ſuſpicionis & c. 1. & tales impro-
bos exactores punire, vt C. de offic. præfect. præto. Afri. in nomi-
ne. verſus finem. §. hoc etiam decernimus. & in auth. ſcriptu in ex
emplar. in auth. vt liti. iurent. §. ex hoc quoque. in auth. de iu lic.
§. nullos. in authen. vt diffe. iudic. §. fi. & §. ſed etiam. vbi dicitur
quomodo punientur, C. de re mili. l. fi §. vt autem. Debet ergo
d moderari[d] quid dabitur pro termino ſcribendo, quid pro exce
ptione, quid pro citatione, quid pro litis conteſtatione, quid ꝓ-
poſitione, quid pro articulo, quid pro depoſitiõe teſtis, quid ꝓ
exemplatione inſtrumenti, quid pro interlocutoria vel præcep-
to, vel ſententia, vel appellatione: & ſic de aliis. & hoc inſpecta &
conſiderata conditione & qualitate litigatorum & cauſę, & fori
cõſuetudine. Nos vero quandoque ſcripta noſtrorum notario-
rum facimus per alios notarios in talibus expertos, & fideles ta-
5 xari. † ¶ Si vero ſit extraiudicialis ſcriptura, puta inſtrumentum
depoſiti, vel ſolutionis vel uenditionis, vel procurationis. & hu
iuſmodi: debet hoc per loci ordinarium expediri. qui niſi conuen
tum ſit de certo ſalario, inſpecta conditione litigatorum & con
ſuetudine fori, & qualitate cauſæ, hoc taxabit, vel faciet per vi-
ros expertos taxari. arg. ff. de var. & extraord. cog. l. j. & in præ cõ
ſti. properandum. 3. q. 7. c. infames §. apud vrbem extra, de ſimo.
ca. j. & j. quæ. 2. ſicut. x. q. 2. hoc ius porrectum. ver. quod ſi nolit.
Et videmus aliquas curias ſatis bene in talibus ordinatas & nos
cũ eſſemus auditor generalis cauſarum palatii domini papæ, ſa-
tis bñ, quo ad hoc, ſalarium ipſum procurauimus ordinari.[e] Sed
& dũ patrimoniũ beati Petri temporaliter & ſpiritualiter gerere
mus, inter plura etiã ſtatuta ciuilia, & eccleſiaſtica, quæ ibi edidi
mus ſuper officialiũ ſalariis: pœnalem ordinationẽ facimus gene
6 ralẽ. † ¶ In ſumma nota, ꝙ dñs tenetur procuratori ad expenſas
moderatas in negotio, vel iudicio factas: vt ext. de procu. cũ pro
7 cauſa. & de ele. vt præteritę. † Sed qñ debet ſolui ſalarium procu-
ratori? Reſpon. papa not. ext. de loc. & con. cap. propter. quod ſi
quis locauerit operas ſuas pro aliquo opere faciendo, vel exer-
cẽdo de nouo vel etiã ſi ſalariũ promiſit aduocato, vel medico,
vel procuratori, vel in aliis ſimilibus caſibus, tantum finito o-
pere debitum eſt ſoluẽdum. argumen. C. de ſuffra. l. vnica. & j̃. §.
proxi. ver. ſed quando[f]. j̃. de loc. §. poſtquam. ver. ſed quæritur.

ADDITIONES.

a Eſſe poteſt. ¶ Ouidius de Arte amandi, char. 3. & præcedenti, Promittas
facito: quid enim promittere lędit.
b In fine. ¶ Vbi no. quod ſequitur hoc. & in duobus ver. ſequentibus. & ibi
vide Cyn. qui cũ Pet. improbat hoc dictũ de actione informata. quod tenet
ibi gl. & vide remiſſionẽ quã dabo infra. ti. 2. §. 2. verſi. quod autem dixi.
c Properãdũ. ¶ Hodie reuocata: quia ñ eſt in 6 tñ per Bñdictũ 12. fuerũt po
ſtea taxata ſalaria i ꝯſti. q̃ incipit, Decẽs & neceſſariũ. vltra mediũ ver. in ſn
ſalariis. de qua dixi ſ. de aduocato. §. i. ſuper ver. item quod non habet. &
duobus ver. ibi ſequentibus.
d Moderari. ¶ Secundum Aegid. c. lxv. Adde tamen, quia hoc videtur expreſ
ſum in c. ſtatutum. § notarium. ibi notatur ext. de reſcriptis. lib. vj.
e Ordinari. ¶ De qua ordinatiõe loqui puto decr. 10. cũ ad ſacroſãctæ. §. circa
f Quando. ¶ Ibi plene de aduocato.

SVMMARIVM.

1 *Auocato licitum eſt patrociniun vendere, & iuriſperito iuſtum conſilium.*
2 *Stipulari poteſt aduocatus aliquid nomine palmarij.*
3 *Salaria aduocatis olim dabantur de publico, quæ non excedebant centum aureos.*
4 *Is qui de ſalario pactus eſt, intercedente ſtipulatione, poteſt illud petere per certi condictionem.*
5 *Promiſſio ſalarii facta lite pendente non tenet.*
6 *Aduocati malitioſi quomodo ſoleant ſalaria caute exigere.*
7 *Pactum inter litigatorem & aduocatum de ſalario factum eſt tenendum.*
Iuſte ſtipendium conſequitur, qui pro tempore ſuum reperitur præſtitiſſe obſequium.
8 *Aſſeſſor præſide mortuo recipere poteſt ſalarium.*
9 *Aduocatus aliquo caſu impeditus aduocare, ſi non ſtat per eum, au ſibi ſit imputandum quo minus habeat ſalarium.*
10 *Præmium & honor debetur aduocato pro ſuo ſeruitio.*
11 *Aduocatus in cauſa appellationis an teneatur pro eodem ſalario patrocinari.*
Condemnatus non cenſetur, qui appellat.
12 *Cauſa appellationis eadem eſt cum principali.*
13 *Appellatione facta aiante ſententiam, uel in integrum reſtitutione petita, an debeat in cauſa aduocatus pro eodem ſalario patrocinari.*
14 *Salarium aduocatis quando ſoluatur.*
15 *Pacto inter litigatorem & aduocatum nomine palmarij facto, an ſi aduocatus aliquando ſuccumbit, aliquando vincit, totum habere debeat*
16 *Cauſa de vno auditorio ad aliud translata, an aduocatus ſequi debeat cauſam.*
17 *Reo ab inepta actione abſoluto, vel contra iura condemnato, an aduocatus poſſit pro eodem ſalario patrocinari.*
18 *Res mobilis ſi datur pro ſalario, ſola traditio ſine ſcriptira ſufficit ad dominij translationem, ſecus de re immobili.*
19 *Cauſa appellationis, ſi coram metropolitano vertitur, an ipſe poterit partes cogere coram ſe reſpondere ſuper ſalarijs procuratorum & aduocatorum.*
20 *Clericus præſtās patrocinium perſonis conceſſis an poſſit ſalariū exigere.*
21 *Aduocato moriente, an ab hæredibus eius poſſit ſalarium habitū repeti.*
22 *Aduocatus cauſam vt deſperatam deſerens, quo caſu ſibi imputetur.*

¶De ſalario aduocatorum.

1 3.§.Sequitur de aduocatorū ſalario videre.¶ Ante omnia igitur notandum eſt,† quod licet ad-
uocato vendere patrocinium & iuriſperito iuſtum conſilium:ut
a 11.quæſt.3.non licet.[a] & 14.q.v.non ſanè. Gandulfus tamen dixit
quod aduocatus, aut iuriſperitus non debet vendere conſilium,
vel patrociniū, arg.pro eo.15.q.3.c.1.Nam ſi cauſa eſt iniuſta, nō
debet eam aſſumere, imo ſuſceptam debet deſerere:vt C.de iud.
b rem non nouam.ext.de poſtu in conſti. G. x. properandum.[b] Si
eſt iuſta, gratis debet conſulere, vel patrocinari, quia veritas cū
non defenſatur, opprimitur.82.diſt.error.& dixi præ.c.nō ſanè.
& præ.c.non licet.loqui ſecundum leges. Ego vero talem rigorē
reprobo cum Ioan.argumentum præ.c.& 15.q.3 c.obſeruand.§.
hoc aūt.& ff.de var.& extrao.co.l.1.§.in honorariis.Poteſt ergo
tales operas locare.ff.locati.qui operas.& præmium recipere ꝓ
labore.12.q.2 charitatem.& ca.eccleſiaſticis.Nam nemo de ſuo
cogitur facere beneficium:vt x.q.2.precari.Nec ſuis ſtipēdiis mi
c litare.ext.de præſc.cum ex officii.veruntamen ſi abſque labore[c]
& reuolutione librorum conſulere poteſt: ſatis poteſt dici quod
teneatur gratis ſubuenire, maxime pauperibus.87.diſt.de ſalariis
& c.ſeq.ext.de vſu.conſuluit.quia ſcriptum eſt, Gratis accepiſtis
gratis date:vt ext.de magiſtris c.2.Sed ego cum ad hoc nō coge
rem.¶ Illud autem certum eſt, quod aduocato non licet paciſci
de certa parte litis, ſcilicet de quota, puta decima, vel quinquage
d ſima, vel centeſima:[d] quod ſi fecerit, interdici debet ei forus, &
eſt à communione aliorum patronorum remouendus.C.de po-
ſtulando, l.ſi qui.3.quæ.7.c.Infames.§.arceantur.De quanta tamē
licet, dummodo non tranſgrediatur legitimum modum, ſcilicet
ſummam centum aureorum, quantacunque ſit cauſa, etiam de
vno regno.In minoribus autē pro aduocati facundia, cauſæ qua
e litate,[e] & fori conſuetudine:vt in prę.§.in honorariis.& ea.l.§.li-
2 cita.† Quia nomine palmarii, id eſt, victoriæ, poteſt aliquid ſtipu
lari.ff.de var.& extraor.cog l.1.§ ſed & ſi nomine. & § licita. C.
de poſtulan.quiſquis In iſtis autem centum aureis computatur
etiam, quod nomine palmarii ſibi promiſſum eſt: puta, ſi vicero
dabo tibi.x.pręter ſalarium tuum.vt in præ.§.ſed & ſi.& § licita.
f ¶ Quid ſi cum agēte de hæreditate[f] paciſcitur aduocatus de cer-
g tare eiuſdē hæreditatis? De hoc dic vt no.in p̄di.l.ſi qui.[g]† ¶ Sed
3 & id quod dicitur de ſumma centum aureorum non excedenda
olim habebat locum cum ſalaria aduocatorum de publico dabā
tur. & par diſtributio aduocatorum fiebat à iudice.vt 3. quæſt. 8.
c.infames.§.ſi vero in vno.C.de poſtulando.prouidendum.Tūc
enim ſalarium conſtituebatur aduocatis pro modo litis, & aduo
cati facundia, & fori conſuetudine: dum tamen ſummam centū
aureorum non excederet, vt in præ.§.in honorariis.& §.ſeq.Ho-
die vero paciſci poteſt de quanta non tamen de quota parte li-
tis, vt dixi.Sed hodie iure nouiſſimo aduocatus nomine ſalarii
non poteſt in quacunque cauſa recipere vltra 20. libras Turo.
Et ſi vltra receperit, non tranſit in eius dominum: imo tenetur
ad reſtitutionem, in tantum quod ei remitti non poteſt, vt in cō
ſtitu.Gregorii decimi, de poſtulan.properandum.§.cæterum.vbi
h de hoc dicemus.[h] † ¶ Is quoque qui de ſalario pactus eſt, ſtipula-
4 tione intercedente, poteſt illud petere per certi condictionem,
ſi certum promiſſum eſt, vt Inſtitu. de ver.obli §.primo.ff.ſi cer-
tum pe.ſi quis. Si vero incertum, per actionem ex ſtipulatu:vt ſ̄,
§.prox.verſi.ſi autē.Si vero nō interceſſit ſtipulatio, ſed nudo pa
cto promiſſum eſt, aget condictione ex illa lege. C. de ſuffra.l.v-
i nica.reſpon.primo, ibi:ſponſione, &c.vbi de hoc.[i] Hoc enim ca
ſu ſpeciale eſt, ſecundum leges, vt ex nudo pacto agatur: & vt ſa-
larium incertæ pollicitationis petatur: licet aliud ſit in procurato
re, C.man.ſalarium Et dixi ſ̄.§ proxi.quod vbi nihil certum pa-
ctus eſt, nec etiam ſtipulatio interceſſit, poteſt tunc iudicis offici
um implorari, vt pro modo facundiæ, & negotii qualitate: & ſe
cudum fori conſuetudinem ſalarium conſtituatur, vel reddatur:
vt in præd.§.in honorariis.& in præ.c.non ſane.† ¶ Et ſcias, quod
ſalarium petitur, cum ante litem conteſtatem, vel ea finita pro-
miſſum eſt.Pendente enim lite, promiſſio facta non tenet: vt C.
de poſtulan.quiſquis.§ præterea ff.de var.& extraordin. cog.l.
prima.§.ſi cui. Quod in initio litis poſſit de ſalario conuenire,
probatur C.de iudi.properandum.§.penul.ſicut fit cum de pen-
ſione ſoluenda tractatū ff.loc. ſed addes §. ſi quis cum in annum.
Si igitur aduocatus vel medicus in initio litis uel morbi, de cer-
to conuenerit ſalario totius litis, vel morbi, alia conuentio poſt-
modum facta non tenet: ſecus, ſi non conuenerit de toto, licet
receperit ſalarium pro conſilio vnius diei. Quod dic ſecundum
k papam, prout not. extra de poſtulando, capitul. primo.[k] † ¶ Et
6 nota, quod malitioſi aduocati videntes cauſam deſperatam pa-
ciſcuntur de ſalario cum clientulo, more medici de vita deſpe-
rantis infirmi: qui dicit, Si vixeris, dabis mihi tantum: ſi morieris,
tantum: ſic & hi de cauſa faciunt deſperata. 14.q.v.non ſane. de
pœn.diſtin.7.c.ſi.prope ſi.23.quęſt.4 §. cum ſuperna.ad ſi. Qui-
l dam tamen aduocati contrà faciunt:[l] quia ſi ſuccubuerint, fa-
ciunt ſibi maius ſalarium promitti: ſi obtinuerint, minus recom-
penſentes honorem victoriæ cum minoratione ſalarii, & vitu-
7 perium amiſſionis cauſæ cum augmento ſalarii.† ¶ Quid ergo, ſi
litigator promiſit dare centum aduocato, ſi vinceret: ſi vero nō
obtineret, quinquaginta? Reſpon. Pacta ſeruentur. ext. de pact.
cap.primo.C.e.l.1.& 2.ff.de var.& extraord.cogni.l. prima.§ ſi
m cui.[m] ¶ Sed pone, quod hoc caſu litigator ipſe trāſegerit cum ad
uerſa-

ADDITIONES.

a Licet. ¶ Vbi nota quod ſequitur.
b Properandum. ¶ Dic vt ſ̄. § proximo.
c Labeo. ¶ Ergo ſi cum labore: non teneatur gratis. Ex hac ratione ſequitur quod ego, qui vltra quinquaginta annos laboraui in ſtudio, per quod cum modico nunc labore ſtudii præſentis, querentem expedio, ero deterioris conditionis, quam qui parum laborauit in ſtudio, & modicum prouectus, qui habet nunc vt reſpondeat, laborare: quare conſtanter dico in his non ſolum præſentis. ſed & præteriti laboris rationem habendam.
d Centeſima. ¶ Accedat opinio Accur. in l.ſi qui.contra Mar, qui dicebat de quota circa dimidiam poſſe paciſci.
e Qualitate. ¶ Per hoc dixit Roſ.quod ſi cauſa eſt de quinquaginta, non poſſent promitti aduocato viginti. licet Io. contra, vt not.in l.ſumptus.in fin. ff.de pac. Putat autem quod congrua pactio eſſet de quinque vel ſex.
f Hæreditate. ¶ Vel feudo. Roſ.
g Si qui. ¶ Et notatur eadem vel ſimilis q.ff.de pact.l.ſumptus & in l.condit videtur tenere quod valeat, ex quo non ſub nomine quotæ in alia l.Digeſtorum tenet cōtrarium cum Azo. quod Roſ.& Pet.videtur verius: quia ita moueretur ad calumniam pro relictis, ſicut pro quota.& ipſe Accur.idem tenet.ff.manda.ſi remunerandi.ad fin.& in l.ſeq quæ incipit:ſalarium Contrarietas autem Accur.ſic excuſari poteſt: prima gloſſ.C.loquitur in pacto rei hæreditariæ.cum petitur hæreditas in quo iudicio vniuerſ.ſi non venit expreſſio rerum in libello. proceſſu, vel ſententia: cuius contrarium eſt in generali, & in ſingulari iudicio.de his ext.de libelli ob.c.2.in gl.2.Videbat ergo de re poſſe paciſci, de qua non cognoſcitur ante ſententiā Itē lex dicit, quod non proprie in vna re pars hæreditatis intelligitur.ff.ſi quis omiſ cauſa teſ.l.quamuis. Et uidetur hoc probabile dictum, ſi rationabilis timor ſ.calliditatis & calumniæ non obſtaret.
h Dicemus. ¶ De qua dic vt dixi ſ̄.§.proxi.verſi.ſed nunquid.in fine.
i De hoc. ¶ Et in l.ſalarium.ff.man. Vide diſtinctionem, quam ponit Cyn. in l.vna.C.de ſuffr.in 1.q.
k Poſtul. ¶ c.1.Et ibi ſcripſi poſt eum, & Hoſt.in gl.notand
l Faciunt. ¶ Dicit Roſ.ſe vidiſſe multos tales.
m Si cui. ¶ Vbi patet nomine palmarii poſſe aliud plus ſtipu & patet ſ. verſ.illud.

a uerſario:nunquid aduocatus habebit integra centum? [a] Et uide
tur quod ſic.quia per eum nō ſtat,quo minus vincat.ff locati.q
operas.& l.ſed addes.§.fi.ff.manda.l.fi ff.de condit.& demon.iu
re ciuili.& C.de condict.ob cauſam datorum.l.aduocationis. Si
autem non ſtat per eum, videtur impleta conditio.ff.de reg.iu.
l.iure ciuili.& obtinuiſſe videtur.ff.manda.l.fi. Iuſtum eſt enim,
vt cōſequatur ſtipendium,qui pro tempore ſuum reperitur p̄-
8 ſtare obſequium.12.q.2 charitatem †Nam & aſſeſſor præſide-
mortuo,totius anni ſalarium recipiet.ff de off.aſſeſſor.l diē.Idē
in aduocato.C.de aduo.diuer.iud.poſt duos.argumentum ꝯtra.
Nam negotio tranſacto,fideiuſſor non cogitur reum iudicio ſi-
ſtere.ff.ſi quis cautio.l.2.Item conſtat, quod promiſſa ſunt cen-
tum ſub illa conditione,ſi obtineret:at non obtinuit. ergo nihil
obtinebit.C.de condition.inſertis.legatum.ff.de cōdirio. & de-
mon.l.municipibus.extra,de cōdit.appo.de illis.Item iniquum
eſſet,ſi totum ſine labore haberet.13.quæſ.2.c.vbicunque.§ quia
ergo.verſi.ſed nunquid de eo, vnde non habebit. Nam quoties
ſine captione aliquid fieri non poteſt,fieri debet quod minimū
habet iniquitatis.ff.de reg.iur.quoties.So H.& Bar.& Ac.& O-
b doff.& dominus meus dicunt [b], ꝙ totum habebit ipſe,uel hęres
eius eo mortuo.C.de aduocat diuer iudic.poſt duos. & eſt quæ-
ſtio dominicalis lxxii. Vber.& alii dicunt hoc uerū eſſe de iure,
de æquitate tamen habebit pro rata.ar.ff.de le.2.qui ſolidum.§.
j.Si tamen aduocatus duxerit ad bonam compoſitionem, nō p-
det quicquam.Cōſuluit ergo,vt de ꝓmiſſione fiat ſcriptura,ne
in dubium vergat.extra, de fide.inſt. ſi cautio.20.q.1.vidua.Vr̄,
tamen cōtra ad dictum H.& Bar.quia ſi agit ex ea clauſula: quia
obtinuiſti:dicetur ei,non potes agere:quia eo quod nō obtinui
ſti,videris ſuccubuiſſe argum.ff.de inoffi.teſtament.Papinianus.
§ meminiſſe.Si uero agit ex illa clauſula, quod ſuccubuit , dice-
c tur ei:Hoc non apparet:& ſic non videtur quod poſſit petere [c].
Vnde diſtingue ad concordandas opiniones,an clientulus tran
ſegerit in fraudē eius : vt tunc totum ſalarium habeat , quaſi per
eum non ſtet:an bona fide,ut quia lis erat dubia, & tunc ꝓ rata
ſeruitii ſua facundia conſiderata:niſi aliud factū fuerit inter eos.
9 †¶Quid ſi aduocatus aliquo caſu impeditus,nō poteſt aduoca
re non tamen ſtat per eum? Reſpond.Nō uidetur quod ſibi ſit
imputādum,quominus habeat ſuum ſalarium , argument.ff.de
uar.& extraordina.cognit.l.prima §.diuus.xlvii.diſtin.quod ad
nos & de pœnit.diſtinc.j.dixi.ubi de hoc.alias incipit.magna 17.
quæſt j.c.q bona.§.ſi ergo.extra,de eo,qui mit.in poſ. cauſa rei
ſer capi.j.ff.loca.ex cōducto.§.item ſi.& l.qui operas §.aduoca
ti.& arg.ff de cōditio.& demonſt.quamuis.ff.ad l.Rho.de iact.
qui leuandæ.& l.ſi uehenda.Et ſunt hæc in argumētum,quod ſi
aduocatus uel magiſter ſit infirmus,nihilominus habeat ſalariū.
& argumen.ad hoc ff.de ſtatulib.cum hæres.§ ſi Stichus.2.extr.
de cleri.ægro.ex parte. Argumē.contra.C de iudi. properandū.
§.illo proculdubio.De hoc infra,eo. §. uerſic.in ſumma.& infrà
10 §.proxim.uerſicu.quid in rectore.†¶Et nota generaliter ſecun-
d dum Io.de Deo, [d] quod aduocato debetur pro ſeruitio præmiū
& honor. 12. quæſtio. 2. eccleſiaſticis. Vnde ſi aliqua ſint ei pro-
miſſa,tenetur promiſſor:ut ibi.& ea q.quicūque ſuffragio. & q.
5.quia Ioannes.etiamſi non defendat:dummodo non per aduo-
catum;ſed per clientulum ſtet,quo minus patrocinetur,ut dixi.
11 †¶Sed nunquid aduocatus in cauſa appellationis tenetur pro
e eodem ſalario patrocinari? [e] Videtur quod ſic.Non enim videt̄
condemnatus,qui appellauit.ff.de pœ l.2 §.fi ff.ad ſena.conſul.
Turpilian.l j.in fi Nec dicitur eſſe actum , dum aliquid ſupereſt
ad agendum. C.de his quibus ut indig.l.pen.in fi Nec perfectū ,
12 niſi perfectionis ordine ſit perfectum:ut 7.q.1.c.nihil.†Præte-
rea cauſa appellationis eadem eſt cum principali:ut 2. q. 6. ſi qs
in quacunque.C.de procu ita demum At ipſi debent uſque ad
terminū cauſam finire:ut in præ.§.illo proculdubio.& argumē
tum ad hoc C.de app.ſi actor.& ff.de euict.Herennius.C.de reb.
cred.l.antepen.Contra:nam cauſa appellationis alia eſt à princi
pali.6.q.4.Oſius.circa prin.& 2.q.vi.ſi epiſcopus.ibi:renouetur,
& c Præterea procurator ad cauſam principalē datus,non cogi
tur proſequi appellationem.C.de procu inuitus.extra eod.non
iniuſte.in fine.ergo nec aduocatus.Nam & aduocatus procura
tor dicitur:ut ſ̄.§ prox.ad fi.ne in infinitum teneatur.ff.de dam.
infec.qui bona.§.fi.& l.ſequenti.& l.ſi finita.in prin.extra,de re-
ſcrip.cum in multis Et ad hoc facit ff.de procur. qui proprio.§.
itē quæritur.ff.manda.ſi procuratorem §.ſi ignor Sol. Dic ſecū
f dum Pile. [f] & Bar.& Azo.& Accurſium,& alios, quod nō tene-
tur.Et licet dicatur eadem cauſa,id eſt,idem negotiū:tamen ali-
ud eſt iudicium,cum alii ſint iudices:& ſic non obſtat.C.ne lice.
in una eademque cauſa l.unica.Et hoc poteſt uerum eſſe, cum à
13 diſſinitiua appellatur.†¶Sed quid ſi ante ſententiam appellatur
uel in integrum reſtitutio petitur , nūquid debet in cauſa illa ꝓ
eodē ſalario patrocinari? Hic poteſt allegari pro & cōtra,ut in
[illegible]eſtione Sed dic,quod tenetur.ff.de procu.qui pro
[illegible]d uerum puto,ſi cauſa tractetur eo loco,uel ſaltē
prope.ubi fuit principalis quęſtio agitata,ut infra,uer.qd ſi cau
g ſa. [g] †¶Sed quando ſoluetur ſalarium aduocatis? Et uidetur ꝙ
14 cauſa finita,& patrocinio pręſtito,uel ſi per eū nō ſteterit. C.de
h ſuffrag.l.unica.in principio.ibi,quæ optauerit,cōſequet̄. [h] & ff.
de uerborum obligatio.l. qui hoc anno. Et hoc uidetur papa
ſentire,ut no.extra,de loca.propter.imo uidetur quod ante ſen
tentiam.C.de iud.properandum.§.illo proculdubio.uer. in ho-
i norariis.Et hoc tenēt Ioannes de Deo,& Azo.Accurſius dicit [i]
quod in principio ſtatim cū patrocinabitur,ut in prædicto uer
ſi.in honorariis.C.de condictio.ob cauſam.l fi.& ff.loc. qui ope
ras.§.1.& hoc ēt teuet Odof.& ar ff.de uar.& extraordina. cog.
l.j.§.proinde.ibi:qui in ingreſſu,& c.& §.in honnrariis.ibi,ſi fidē
ſuſpectam exhibere paratus eſt,&c.& arg.C.quādo di.le.ce.l.1.
& ff.de an.leg.in ſingulos.& ar.ff.cōmunia præ.uenditor §.ſi cō
K ſtat [k].& hoc in aduocato priuati.Nā aduocatus fiſci nonniſi in
medio litis ꝯſequatur;ut C.de aduoc.diuerſo.iudi.l.per hanc.§.
centum Ego dico in hoc fori conſuetudinē ſpectandam , ſi ibi
ſit:ut in præ.§ in honoraris.& de pę.diſt.j.nemo.uel in foro : uel
ſi nulla eſt,ſtatuat aduocatus diem qua,uel intra quam ſoluatur
puta ſtatim in initio medietatem:in fine aliā medietatę , prout
in Romana curia fieri conſueuit:quod ſi non fecerit, ſtatim for
te debetur:ut ſ̄.Inſtit.de uerb.obl.§.omnis ſtipulatio.uerſi.pure.
Nec obſtat præ.§.proinde.& §.in honorariis.quia loquūtur de
ſalarii conuentione,non de ſolutione : tamen clientulus caute
aget,ſi petat ſibi caueri de pręſtando fideliter uſque in finē cau-
ſæ patrocinio,ubi in initio de toto ſalario ſatisfecit.ar.ff.locati.
15 inſulam.§ fi.& de condi.& demonſt.quib.dieb.§ finali.†¶ Sed
pone,quod nomine palmarii,id eſt,uictoriæ, aduocatus pactus
eſt aliquid ſibi dari:ut ſ̄.uer.illud & uer quid ergo.& cum plura
ſint cauſæ capitula,in aliquib.ſuccumbit,& in aliquibus uincit:
quæro an totum habebit? Dic,quod ſic.argumē.ff.de uar.& ex
traord.cog.l.j.§.licita.& ff.de ann.le.filiæ meæ. Et eſt alias ſimi-
le:quia qui aurem tetigit, totum hominem tetigiſſe uidetur.de
pœ.diſtinct.1.ca.uulgaris.Et ſi quis partem fundi alieni aqua in
fluxerit,totum uſurpare uidetur.ff.quēadmo.ſer.amit. ſi locus.
l §.fi.& l.ſi partem. Verum eſt enim eum uiciſſe [l],ad inſtar. diſiun
ctarum:ubi ſi quid eſt uerum,totum uidetur uerum.argumē.ff.
de rebus dub.ſi is qui ducenta.§.utrum.& argu.ff.de leg. 2.cum
filius.

ADDITIONES.

a Centum.¶ Hanc quæſtionem plenius vide ſuper regula , contractus. de reg.iur.lib.vi.& eſt ibi q.¶ Adde tu præſertim,quoad aſſeſſorē,quod licet partes ad compoſitionem deuenerint, tamen ei debetur ſalarium , ut per gloſſ.& ſcribentes ,& precipue Phil. in c. ſtatutum.§.aſſeſſorem.extra. de reſcript.lib.ſexto.& ſic inferri poteſt,quo ad aduocatum,ratione ſimilitu dinis ,ut facit hic auctor.

b Et dominus meus.¶ In ſumma de poſtul.in fi.

c Petere. ¶ Propoſito congruit quod pulchre ponit Aulus Gellius lib. v.Noctium Atticarum,& uide in Specul.Hoſtori.lib.4 capitu.lv. dicēs quod Euathlus diſcipulus Protagoræ ad diſcendam eloquentiam in cau ſis orandis conuenit ſibi dare centum ea die,qua cauſam apud iudices o-raſſet,& viciſſet:qui cum abunde perfeciſſet cauſas,non recipiebat. Ma-giſter coram iudicibus centum ab illo petens lite conteſtata , ſic ait ad il-lum:ſi contra te pronunciatur,ſolues centum ex ſententia, qua vici,ſi pro te,mihi centum ex pacto debentur,quia viciſti.quod diſcipulus retorque bat in illum dicens Si pro me iudicatur,propter ſententiam nil de eo, q a vici.Si contra me,nil ex pacto debeo , quia non vici.iudices uidentes hoc inexplicabile, cauſam ad diem longiſsimum diſtulerunt. De iure tamen videtur contra diſcipulum iudicandum.de reg.iur.contractus.lib. 6. ff.e. tit.in iure ciuili.& l.in omnibus cauſis.

d Secundum Ioan.de Deo. ¶ Qui hoc dicit in ordine iudic.lib.4.poſt prin cipium.

e Patrocinari. ¶ Hanc quæſtionem proſequor ſuper prędicta regula,cōtra ctus,& eſt q.2.

f Secundum Pile. ¶ q.ſua 26.& Bar.Brix.q. Venereali lv. Azo in Summa, de ſuffra.§.pe.Accur.e.ti.l.una.in ylt gl.& ꝑriū quod no. C. ut cauſæ poſt pubert. adſit tu.l.1.dici targuendo.

g Quid ſi cauſa.Et vide ꝙ de procu.ſcripſi poſt Inn.& Hoſt.de procu.l.nō iniuſte.in vlt.gl.

h Conſequetur. ¶ Vide ꝙ ſuper illo verbo no.Accur.pro quo facit ꝙ no.q. ma.ac.poſ.inſuper.in 1.gl.& dicebat Roffre.ꝙ ex alio intellectu ſequere-tur,ꝙ uictus non ſolueret ſalarium:cum non conſequatur ꝙ optat:tunc er go conſequitur optatum,ſcilicet patrocinium aduocati:cum ille promit tit ſibi patrocinari.

i Accur.dicit.¶ In prædicta l.vnica.C.de ſuffragio.in 3.gl. Azo in Summa ipſius tit.§.antepe.¶Additio.Adde tu,ꝙ cum Spe.tenet Alex. in l. diem functo.uer.& licet nonnulli.in 2.col.ff. de off. aſſeſſo. ubi dicit , ꝙ verior vr̄ opinio, ꝙ ſalarium debeat ſolui aduocato ab initio. Contrarium ta-men tenent Inn.Io.And.Ant.de But.& alii communiter in a.propter ſte rilitatem.de locato.Hen Ferran.

K Si conſtat.¶Vbi dicitur prius ſoluendum ſalarium,quam lapidicinę cę dantur.& ibi hoc arguit gl.& Roff.per illam l. hoc tenet. vbi allegatur fi-nis huius §.

l Eum uiciſſe.¶Hac ratione tenuit hic Azo.& Accur.ambo ſub dubio for te in Summa,& in præd.l vna.C.de ſuffra.

a ſilius.§.hæres. Alij dicunt[a], pro rata deberi.arg.C.de tranſactio
ſi ex falſis,& l.etiã.§ ex cauſa.ff.de minoribus. Tertij, ꝙ nihil. ar.
b ff de uerb. ob.in executiõe.§ pe.C.de diſtra.pigno.q̃diu.[b] Quar
tidũ, ꝙ ſi capitulũ, in quo vicit, maius eſt cæteris,& ꝓualet, to-
tum cõſequitur:alias nihil habebit:vt ff.de cõtrahenda emptio
c domũ & l.in modicis ff.de in integrum reſtitu.ſcio[c]. Sed prius
dictum verius eſt,licet ſit ar.contra:quia nil videtur eſſe actum,
&c.vt ſ̃.verſic.ſed nunquid aduocatus & facit ad hoc infra, de
16 expẽſis §.nũc videdũ.ver.ſi.†¶Quid ſi cauſa de uno auditorio
transfert ad aliud? Vr̃ ꝙ aduocatus nõ tenet̃ ſeq cãm,uel in ea
pro eodem ſalario patrocinari.ar.ff.de proc ſed & hæ perſonæ.
d §.non ſolum[d] ff.de arbit ſi cũ dies.§.ſi arbiter.C.de aduo.diuer-
ſorum iud.ſancimus.ibi:in eo duntaxat loco,&c arg. contra. ff.
de ope.li quod niſi. Videtur enim conueniſſe ibi præſtare patro
cinium,ubi de ſalario conuenit,& non alibi:niſi ſpecialiter actũ
ſit.argum.ff.de arbitris.quid tamen.§.penu.& ff.de actio.& obl.
contraxiſſe.ff.de bo.autho.iud.poſ.l.3 ff.de iudic.hæres.§.j.Nec
obſtat.ff.de annu.leg.l.1.quia illud ſpeciale eſt fauore vltimę uo
lũtatis. Vel diſtingue,an modicum diſtet aliud auditoriũ.ff.de an
e nuis leg. Mæuia.§.fin.in fine[e].Et hæc quæſtio etiam poteſt locũ
habere,cum in vno loco ab interlocutoria appellat̃, & alibi da-
tur iudex in cauſa appellationis. vt ſ̃.ver. ſed quid ſi ante. & etiã
cum appellatur à diffinitiua,ſecundum illos qui dicunt q̃d cau-
ſa appellationis eſt eadem cum principali,& quod aduocatus ꝓ
eodem ſalario tenetur in vtraque patrocinari:ut ſ̃.verſi.ſed nũ-
quid aduocatus. Poteſt etiam tertio locũ habere in Lumbardia
vbi quandoque malitioſe partes, omnes ſapientes ciuitatis dãt
ſuſpectos: ſicque oportet extra ciuitatem pro conſiliariis recur
ſum haberi,coram quibus debẽt aduocati proponere & allega-
re,& ipſos informare.vt j̃.de conſil.requiſit. uerſi. tu igit̃.& ſeq.
f & verſi.quid eſt[f]. Quidam tamen hic aliter diſtinguunt,ſcilicet
an ſalarium erat magnum:vt tunc aduocatus cogatur pro eodẽ
g ſalario ciuitatẽ exire:quia ea,quæ ſunt moris & ꝯſuetudinis,&c.[g]
ff.de ædilit. edic. l. redhibito. actio.ꝙ ſi nolit.§.qa aſſidua. An
h modicũ,& tũc nõ.uã ſufficit,ſi cui vel in paucis,&c.[h] C.de neg.
17 geſt.tutori.in prin.†¶Quid ſi reꝰ fuit abſolutus ab inepta actio
ne:vel quid ſi reus fuerit contra inra condemnatus:nunquid ad
uocatus debet præſtare patrocinium in actione apte inſtituta ſi
ue in defenſione rei pro eodem ſalario? Poteſt dici, q̃d ſi aduo-
catus actoris ineptã propoſuit actionem,ſibi imputet, q talem,
aduocatum elegit.ff.commo.qui nõ tam idoneum.& ff.locati.
videamus.& ff.ſi menſ.fal.mo.di.l.i §.hæc actio. Vel dic,q̃d ſi id
per imprudẽtiam aduocati contingit:tũc aduocatus tenetur ꝓ
eodem ſalario id facere argumentum in his,quæ notã.j̃.de req
ſi.conſi.prope prin. Si vero actor eum deceperit in proponẽdo
factum:quia aliquid omiſit, vel falſum ſuggeſſit,tunc de ſeipſo
queratur. Sed & ſi aduocatus rei ſuccumbẽs idoneam ꝓpoſuit
defenſionẽ:tũc non renetur eum iuuare pro eodem ſalario. ar.
ff.iud.ſol.cũ q̃rebat̃.cũ noua res,& alia cã eſſe incipiat.C.ad ex-
hi.l.3.l.di.ferrũ.alias ſecus:vt j̃.uer.quid ſi aduocatus.Itẽ ſi aduo
catus rei tot propoſuit exceptiones,quod repellat agentẽ, inte
18 grum ſalarium habebit.C.de iureiu.propter calum.dã.l.j †¶Il-
lud etiam notandum eſt,quod ſi res mobili detur pro ſalario,ſo-
la traditio ſine ſcriptura ſufficit ad dominii tranſlationẽ, ſi vero
i ſit immobilis,tũc eſt ſcriptura neceſſaria:ut C.de ſuffra.l.unica.[i]
Sed pone,quod aduocatus ipſam rem immobilem ſine uitio na-
ctus eſt,nec dicta ſolennitas interuenit:nunquid ſe poterit exce-
ptione tueri? Videtur ꝙ ſic,cum enim habeat actionem,multo
fortius habebit exceptionem.ff.de ſuperfic.l.1.§.quod ait.Itẽ do
lo facit,q petit ꝙ reſtituturus eſt.ff.de exce.doli.l.doli. argumẽ
tum cõtra:quia dominium non diſceſſit ab ipſo clientulo:ut C.
de ſacroſan.eccleſ.iubemus & facit ff.ſi certum pet.eius qui.§.1.
16 primum verius ſecundum Albe Papien †¶Hoc quoque notã
dum eſt,quod ſi corã Metropolitano cauſa appellationis verti
tur,non poteſt ipſe partes cogere coram ſe reſpondere ſuper ſa
lariis procuratorum & aduocatorum:vt extra, de foro cõpetẽ.
Romana.§ nec etiam.lib.6. Ad ordinarii tamen ſpectat officiũ,
vt ſalaria faciat exhiberi patronis cauſarũ,ne hoc prætextu lites
valeant prorogari:ut C.de iudiciis.properandũ.§ pe. uer.in ho
20 norariis.†¶Quid ſi clericus præſtet patrocinium perſonis con
ceſſis? quod dic,ut ſupra,in titulo de aduocatis.§.j.nũquid põt
ſalarium exigere? Videt̃,quod nõ:imo ſi exegerit,eſt ſicut vſura
k rius deponẽ lus.15.q.2.c.vnico. Sed dic[k],quod illud abiit in de-
ſuetudinem:nec eſt moribus utentium approbatum: ut 4.diſt.c.
in iſtis.§.leges. Nemo enim cogitur de ſuo facere beneficium.x.
q.2.præcariæ.nec ſuis ſtipendiis militare.extra, de præſcri.cum
ex officii.& dignum eſt ut recipiat emolumentum,q pręſtat ob
ſequium.12.q.2 charitatem.uel loquitur de regularibus: ut pro
batur eadem q.c.ſi.16.q.1.monachi. Et nota,quod ſi aduocatus
uideat ſuum cliẽtulum iure debere contendere,ut dixi ſ̃. in titu
lo,de aduocat.§.nũc tractemus.tunc,ut pinguius extorqueat ſa-
lariũ,dicat ei. Amice,ius eſt pro te,ſolicita tamen,eges defenſio
ne. Sępe enim quis moreretur,niſi medicaretur:ut de pen. diſt.
7 ca fina.non tamen eum inhumanius euacuet, ut plerique im-
pie faciunt: ſed cum eo de ſalario conueniat congruenti. 3.q.7.
ca.inſames §.tria Si uero cauſam iniquam nouerit,eã deſerat ſ̃.
l de aduoca.§.ſi uerſic.item etiam caueat,& ſalarium reſtituat,ſe-
m cundum Cor.[l] Sed dominus meus dicit,quod illud[m] habebit ꝓ
n labore,quod forte bona fide ſuſcepit. De hoc dicam ext.de po-
21 ſtulando in conſtitutione Grego. X. properãdum.[n]¶In ſumma
nota,quod mortuo aduocato nõ poteſt ab hæredibus eius ſala
rium habitum repeti:quia per eũ non ſtetit quo minus cauſam
ageret:ut ff.de uar.& extraord.cogn.l.j.§.diuus.& C.de aduoca.
diuerſorũ iudicũ.l.poſt duos.§.j.ff.de legationibus.l legatus an-
tequam.§.fina. Super quo diſtingue. Nam aut ſtetit per eum uin
centem:& tũc non petit ſalarium,imo ſolutũ reddent hæredes.
o C.de condi.ob cauſam.l.ſi.[o] Aut mortuus eſt:& tũc obtinẽt pri
ma iura,etiamſi nihil fecerit. Idẽ eſt,ſi ſit infirmus, uel alias legi
time impeditus:ita quod per eũ non ſtetit,ut ſ̃ uer.quid ſi aduo
catus. Quidam tamẽ diſtinguunt in actore,an fuerit in mora cõ
teſtandi litẽ,uel procedẽdi:& tunc obtinet pręc.§ diuus. & ſimi-
lia:alias autem de æquitate reddent hæredes. In reo autẽ dicunt
indiſtincte ſibi reddi,niſi nihil factum erat:& hoc de æquitate. Et
pro eis facit ff. de condi.ob cau.ſi pecuniam. Si tamẽ per caſum
fortuitum ex perſona clientuli ſtetit,quo minus cauſam ageret,
nõ tenet̃ reddere:puta ſi res petita interierit: ita quod reus non
p tenet̃.ut ff.de rei ueud.utique § non enim[m].†¶Quid ſi aduo-
22 catus cauſam deſerat,ut deſperatam? Reſpõdeo,aut deſerit ex
cauſa,quam prius poterat præuidere:& tunc ſibi imputetur, ꝙ
imperite uidit. Aut ex aliqua noua & repẽtina cauſa: puta quia
clientulus contra ſe aliquid confeſſus eſt,& tũc nihilominus ſa-
larium habebit:ut ff.de uaca.mu.l pe. Sed quo iure coerceretur
clientulus ad ſolutionem ſalarii.&c. Quę hic circa hanc materi
am deſunt, uide in libr. Rofr.in tit.ꝯſtitutio de ſuffragio.& in ti.
de off.iud.quo petitur ſalarium.

ADDITIONES.

a Alij dicunt.¶Guido.de Suz.ibi per eaſdem leges idem de ęquitate dicũt
ibi Iac.de Ra.Pet.ale.l.quæ de tota.ff.de rei ven.& de le.2.qui ſolidũ.§.1.
b Quandiu.¶Inducunt iſti,ꝙ indefinita ęquipollet vniuerſali.materia not.
extra,de elec.vt circa.lib.6.
c Scio.¶ Facit ff.de pac.l.maiorem.& de reſt.ſpol.frequens.lib.6.
d Non ſolum.¶ Vbi de hoc.
e In fine.¶ Supple,& tunc tenetur. An vero multum diſtet,& tũc ſi caſus ta
lis eſt, ꝙ hoc euenire poſſit,debuit cogitare,& tenetur, & ſibi imputet. ff.
de euictio.l.ſi fundum. Aut id ſcire,uel cogitare non debuit:& tunc locus
erit diſtinctioni,quæ ſequitur de quantitate ſalarii ſecundũ Iac.& Pet.ut
ponit Cy.in præ.l.vnic.in fi.
f Si eſt.¶Omni tamen caſu,quo aduocatus pergit propter cauſam expen-
ſas habebit:ſicut de teſte dicitur,& de delegato.C.de teſt.l.quoniam.de re
ſcr.ſtatutum.§.inſuper.& §.pe.li.6.C.de app.eos.§.ſi quis autem. cum nul
lus cogatur ſuis ſtipendiis militare,de præſcri. cum ex officii.& aduocati
militant.C.de aduo.diuer.ui.l.aduocati.
g Conſuetudinis,&c.¶ In bonæ fidei iudiciis debent venire.
h Paucis,&c.¶ Amici labore conſulitur.
i l.vnica.¶ Et eſt caſus ſpecialis ꝯ l. traditionibus.C.de pact.in ductus, ne
aduocati decipiant clientulos.C.de poſtul.l.quiſquis. & iſte cum aliis no.
in.decr.1.de cẽſi.li 6.an uero ſufficiat vnica ſcriptura,an requirantur duę,
ibi no.ſed plenius per Rof.in tit.hic alle.in fi.ver.4.ꝙ ibi tractat, an ſuffi-
ciat alteram eſſe publicam.
K Sed dic.¶ Secundum Ioan.qui hoc quod ſequitur, ibi not.in ſolut.quæ-
ſtionis.
l Secundum G.¶ In ſumma,de poſtul §.caueant autem.
m Quod illud.¶ Hoſt.dixit,quod aliquid in ſumma de poſtul.§.quid perti-
net.uer.item ad officium.
n Properandum. De qua dic, vt ſ̃.§.2.ver.ſed nunquid in decre.præal. reci-
tatis prædictis opinionibus,& allegat pro & contra. Ipſe tenet, ꝙ pro ra-
ta temporis,quo bona fide ſeruiuit,habebit ſalarium, pro alio vero tem-
pore non:ut dicit in poſſeſſore.ff.de rei uen.l.fructus.& l.in fundo. C.e.ti.
l.certum. Facit 12.q.2.charitate.ibi pro tempore,quo ſuum præſtiterunt
obſequium. Et hoc forſan voluit Hoſt.ut ſ̃.proxime dixi.
o l.ſi.¶ Dicit Guil.An.ti. de ſala. aduo. ꝙ pro rata peti,uel retineri poſſet.
ff.de condi.ob cau.l.ſi pecuniam. j̃.alleg.
p Non enim.¶ Per hanc l.& ff.de admi.re.ad ciui.perti.l.2. §. ſi eo tempo-
re.& C.de pi.acti.l.quæ fortuitis.dixit Guil. An.ubi ſ̃. idem in omni caſu
fortuito,nõ ex perſona clientuli.¶ Adde tu vlterius,q̃d ſi q̃s fuerit remo
tus ab officio aduocandi ꝑꝑ culpam ſuã,an debeat habere ſalarium? Di-
cas,ꝙ non:quia vbi aliquis remouetur ab officio ex culpa ſua, non debet
habere ſalarium. Bal.in l. Neſennius,per illum tex.ff.de excu.tuto.

SMMARIVM.

De Salariis medicorum,& aliorum.

1 *Medicus de certa mercede cũ infirmo conueniens præſtanda poſt libera-
tionem,ſi liberatur,demum reincidat,an ille medicus teneatur ægrotũ
pro eodem ſalario curare.*

2 *M·dicus neminem debet gratis curare,nec de ſuo cogendus eſt beneficiũ facere vide nu.6.*
3 *Pignori incumbere quandoque tutius eſt,quam in perſonam agere.*
4 *Infirmus præſumitur furioſus,qui prohibet medicinam ſibi dari.*
5 *Medicus curans monachum alibi ſtudentem cum pacto ſalarij, ſi demũ moritur monachus,à quo debeat illud repetere.*
6 *Medicus tenetur gratis curare.*
7 *Rectore ciuitatis mortuo:an habita ſalaria reſtituentur.*
8 *Doctor promittens ſcholaribus legere,ſi poſtea ex aliqua cauſa recedit, an poſsit per ſubſtitutum æque bonum,legere.*

4. §. Poſtremo loco,aliqua de ſalariis medicorum,
& aliorum dicenda ſunt.Licet enim
medici non ſint maioris authoritatis,quã ſint obſtetrices.ut C.
cõmu.de leg.l.fin.circa prin.tamen vtile eſt,vt de eis aliqua diſ
ſeramus Nam plerunque in ordine propoſitionis præferuntur
1 Patronis cauſarum,vt 14.q.5 nõ ſane.†¶ Pone ergo,quod me
dicus cum infirmo de certa mercede conuenit pręſtanda poſt li
beratione,liberatus eſt,demum reincidat:quæritur an in recidi-
uo tenetur ægrotũ pro eodem ſalario curare? Et uidetur quod
ſic:nã non videtur ægritudo receſſiſſe,quę incontinenti reddit.
de pœn.diſtinct.1.diuortiũ.& ff.de diuor.diuortium.& medici
eſt centies infirmũ curare & ſanare de pœn.diſtinc.3.adhuc in-
ſtant.Nec enim plene liberat,qui totaliter non liberatur,ut ea.
diſt.ſunt plures.ff.de interro ac de ætate.§ nihil.extra.de bapt.
maiores.§.ſed adhuc quæritur.ibi,qui totum hominẽ ſanauit.
& argumentũ in his quæ no.ſ. proxi uer.ſed nunquid aduoca-
tus.Languor enim prolixior grauat medicũ: breuem uero lan-
guorẽ præcidit medicus,ut in Eccleſiaſtico c.x.Et hoc etiam in
contrariũ facit,& ſecundum Aug.ſæpe enim eſt qđ moreretur
niſi medicaretur:non tamen ſtatim ſanatur: languet uicturus q
prius erat moriturus,ut de pœn.diſtinc.7 ca.fi.ad fi.argumentũ
contra:quia obligatio ſemel extincta non reuiuiſcit.ff.de ſolu.
qui res.§.areã.non enim ſemel adepta ſanitas perditur, niſi ex
proprio facto,vt de conſe.diſtin.4 queris.ver.non autem.ibi &
ideo ſemel,& c.& ideo factum eius non debet medico, nocere.
Nam peccata ſuos debent tenere auctores extra.de his quæ fi.à
ma.par.ca.quæſiuit.C.de pœn.ſancimus.& ar.ff.de dam.infect.
a l.damni.infect.§.ſi is qui ædes.cum ſuis concor.Sol.Pet.[a] diſtin
guit,an incontinenti redierit ægritudo,& tũc teneatur:an ex in
teruallo,& tunc nõ teneatur, vt in pręl.diuortium & optime
probatur extr.de cleri.percuſ.cap.2.& de homici.presbyterum
Vel dic,quod ſi culpa ægroti recidiuauit,non tenetur:quia talis
euentus nõ debet ei imputari,vt j.dicam:alioquin ſic.ff.de reg.
b iur.quod quis ex culpa.Dominicalis q̃ſtio eſt[b].†¶ Quid ſi infir-
2 mus diues eſt,& nihil vult medico dare? Non vr̃,quod eum de
beat gratis curare:nam licite poteſt mercedem recipere.14.q.5.
non ſane.nec de ſuo cogitur beneficium facere.x.q.2.precarie.
nec ſuis ſtipendiis militare.extra,de præſcrip.cum ex officii.Sed
dic,quod tenetur eum ſuis ſumptibus curare.arg.lxxxvi.diſtin.
paſce fame.& ſi conualuerit,repetet expenſas,vt in præ c.nõ ſa-
ne.quia vtiliter eius negotium geſſit.ff.de neg.geſt.Põponius.
extra.de procu.quia in cauſis.& etiam ſi moriatur.Nam euẽtus
mortalitatis ei non debet imputari:quia non eſt in medico ſem
ꝑ releuetur vt æger,vt ff.de of.pręſi.illicitas §.ſi cui.lxxxviii.diſ.
quoniam nõ cognoui.in fi.palea eſt.extra,de ætate & qualitate,
ad aures.Nec enim poteſt medicus ſuſcitare mortuum, ut in
Pſalmo lxxxvii.nec ſemper ſequitur laborem effectus,ext.de re
3 nun.niſi cum.§.quippe.†¶ Sed quandoque in talibus tutius eſt
pignori incumbere,quam in perſonã agere, vt Inſti.de obl.quæ
ex deli.naſcũ § furti autem.Ideo dum dolet infirmus, medicus
c ſit pignore firmus[c].argum.C.de iud.properãdum.§.pe.†¶ Sed
4 quid ſi infirmus prohibet,ne ſibi aliqua medicina detur? Dico,
quod talis præſumitur furioſus.ff.de condi.inſtitu.quidam.extr.
de ſucceſ.ab inteſt.c.fi.vnde inuitus poterit curari. Nam multa
bona præſtantur inuitis.23.q 1.paratus.& q.5 nõ uos.ff.de neg.
geſt.ſoluendo.xlv.diſt.& qui emendat,& expreſſe 5.quæſt 5.ca.
d j.& 2 De hoc[d].nota.lxxxiii.diſtin.c.1.¶ Sed nunquid poterit re
petere quæ expendit:dicunt quidam quod nõ. C.de neg.geſt.l.
fi.& ff.mand.qui fidem.& l ſi cum pro te.Nam uidetur dediſſe.
e Inſtitut.de rerum diuiſio §.cum in ſuo ſolo.Io.contra innuit.[e]
5 †¶ Quid ſi monachum Bononiæ ſtudentem ægrum factum ali-
quis curauit:animo tamen repetendi expenſas,quas ipſe fuit eti
am proteſtatus:demum mortuus eſt monachus:nunquid pote-
rit petere ab abbate,an vero à patre naturali? Et hæc quæſtio ꝓ-
cedit quando ille de abbatis voluntate tacita uel expreſſa erat in
f ſtudio:alias non eſſet quæſtio[f],argu.ff.de re mil.deſertorem §.3.
ff.de neg.geſt.ſiue hæreditaria Et dato,quod conſtet de abbatis
[illegible] ꝙd abbas teneatur,nullo iure cauetur:arg.C.de col.
[illegible] g.geſt ſi pupilli.§.idem.Præterea pater tenetur eũ
[illegible] iere & alere,ut C.de epiſc.& cler.Deo.& paria
ſunt hæc.ff.de lib.agno.ſi quis à liberis.arg.contra,quia non po
teſt dici inops filius,cum habet monaſterium locuples, à quo ui
uere debet,vt ext.de pręben.cum ſecũdum Apoſtolum in prin.
& in pręl.ſi quis.Contra Aduerſus abbatẽ facit:ꝗa monachus,
eius ſeruus dicitur.in auth.de monach §.1.liiii.diſtin.c.fin.vnde
ipſum alere tenetur.ff.de neg.geſt.ſeruum.Itẽ abbas eſt uſufru-
ctuarius:quia ei acquiritur ex re ſua uel operis,ut 18.q.1.ca.1.&
vſufructuarius tenetur.ff.de vſufruct.hactenus.& l.ſi quid.§.2.
ff.de verb.ſig.verbo victus.Sol.Negari non poteſt,quin negoti
um ſit vtriuſque.Sed diſtingue cuius cõtemplatione factum ſit
vt ille teneatur.arg.ff.de neg.geſt.ſi pupilli.§ ſi ego ff.manda.q
fidem Sed ſi gratia vtriuſque teneatur vterque,vt in d.l.qui fidẽ
6 † In dubio ex perſonis dicta penſemus.arg.C.ſi quis Impe.male.
l.2.¶ Ex præmiſſis autem patet,quod medicus tenet̃ gratis pau-
perem curare.Et probat̃ extra,de ſent.excom.quantæ.& lxxxiii.
diſtin.ca.1.Nam plus debet apud illum vita illius,quam ſua pe-
cunia in burſa valere.36.diſt.non ſatis.imo videtur quod ab ali-
quo non debet aliquid ꝓ conferenda ſanitate recipere,ut j.q.1.
qui ſtudet.Sed dic,ut ibi not.& ad idem xxiii.diſt.his igitur.Ibi,
pro beneficiis medicinæ Dei munera non accipiant.ſed illud de
g medicinis animæ,id eſt,ſacramẽtis,intelligit[g] †Quid in rectore
7 ciuitatis,uel aſſeſſore,vel doctore vel magiſtro mortuis,an reſti
tuentur ſalaria habita? Reſpõdeo non:imo habẽda eius hęredes
repetẽt,ex quo per eos non ſtat.vt in concord.quæ ſunt ſ.§.pro
1 i.verſi.quid ſi aduocatus.& prope finem verſi inſumma.& ff.
loca.qui operas.& ff.de condictio ob cau ſi pecuniam.ibi,& cũ
per te,&c.ff.de ſta lib.cum hæres §.Stichus.Nec poteſt dici, qđ
8 alios pro ſe ſubſtituat,ut j.verſi.proxim.†¶ Quid ſi doctor pro
miſit ſcholaribus,aliquẽ librum,uel vno,ſeu duobus annis lege
re,& poſt recedit ex aliqua cauſa:nũquid poterit per ſuum ſub-
h ſtitutum æque bonum legere? Hęc quęſtio eſt dominicalis.[h] &
i videtur quod ſic.C.de epi.& cle.l qſquis & l.ad ſimilitudinẽ[i].
Dic contra,quia perſonæ induſtria eſt electa ff.de ſolu.inter arti
fices.C.de cadu.tol.l.vnica §.ne autem.uer.ſin autem ff.de lega.
3.fideicommiſſa.in fi.extra,de off.deleg.c.fi.ſecundum Baga.&
Odofr.Et eadem queſtio eſt,& ſolutio de poteſtate,qui uult ꝑ
alium regere:& de ſcriptore qui vult per alium ſcribere.Sed Pi-
leus diſtinxit,qđ ex iuſta cauſa põt recedere,& ſubſtituere, ali-
as nõ.ff.ad legem Iul.repet.l fi ff.ſi quis cautio.quoties.Sed hæ
leges in neceſſariis obligationib.loquuntur ideoque non eſt mi
rum,ſi ex cauſa iuſta alium ſibi ſubſtituant:ſecus autem in volũ
tariis,ad quas nemo ex neceſſitate,ſed ſola voluntate inducitur
C.de action.& obligationibus.ſicut.Et ideo ſola impoſſibilitas
non difficultas hanc obligationem immutat.ff.de verb.obl.con
tinuus.§.cum ita.& uide j de cauſa poſſeſ.& proprie.§.notãd.
igitur.

ADDITIONES.

a Sol.Pet. ¶ Pile.in ſua q.12.
b Quæſtio eſt. ¶ lxxxiii.quam vide ſuper præd.regula,contractus.ſub quæ ſtion.2.
c Firmus.Habuit à Ioan.do Deo.lib.j.Cauil.ubi de ſalario.aduocati.Vber.in prima cauſa ponebat,dum dolet accipere.& Roſ.dicit,quod eſt aphoriſmus medicorum.quod non credo textualiter,realiter bene.Plinius Iunior in prin.ſui libri ſic loquitur contra medicos, Frequenter mihi in peregrinationib.accidit, ut aut propter meam, aut meorum infirmitatem varias medicorum fraudes experirer,quibuſdam viliſsima remedia ingẽtibus preciis vendentibus aliis quæ curare neſciebant, cupiditatis cauſa ſuſcipientibus:quoſdam vero comperi hoc genere graſſari, ut languores, qui paucisſimis diebus,vel etiam horis,poſſent repelli, in longum tẽpus extraherent,& ægros ſuos diu haberent in reditu, ſæuioresque ipſis morbis exiſterent.
d De hoc. ¶ Supple,& de eo quod dicitur ſupra, in proxim.verſicul.& ſequent.
e Contra innuit. ¶ Vbi ſupra.mart.dabat vtilem actionem negotiorum geſtorum,cum illa detur etiam illi,qui animo deprædandi negotia mea geſſit in eo, quod factus ſum locupletior.ff.de neg.geſt.l.ſi pupilli.§.ſed & ſi quis.
f Eſſet quæſtio. ¶ Tu dic, quod non ſufficit tacita:ne cle.vel mo.cap.2.lib.6.
g Intelligitur.¶ Vt ibi nota.
h Dominicalis. ¶ lxx.& Vide quod ſcripſi ſuper regula,qui facit.de re.iur.lib.6. ¶ Adde tu plene de hoc per Abb.Sic.in c.1.extr.de ſum.trin.& fin.cath.in 3.col.ver.nota.Item eundem in c.cum M. Ferra.in 2.col.in ver.no.ibi ꝯſueuit.iuncta gl.Item eundem in c.cum dilecta.in 4.col de reſcri.& ibi per apoſt.Item eundem i c.1.de precar.in 3.not.& ibi refert Bart.in l.nemo.ff.de duob.reis Item Adde Fran.Are.in d.c.cum M.in notabilib.vbi quam plurima ad propoſitum.
i Similitudinem. ¶ Super qua Guid.de Suz.tenuit eum ex iuſta cauſa ſubſtituere poſſe æque bonum,alias non.ff.de conſti.pe.qui autem.§.penult.

igitur ver quid ſi promiſit.& j̃.de ſtatu.mon.ver. 29. ¶ It ẽ qd de quolibet alio operas ſuas locãte;De hoc dic,ut ff.loca.ſi uno.§.item cum quidam. ¶ Qualiter autem libelli ſuper ſalariis concipiantur,dicetur j̃ in tit.de magiſtris a.

ADDITIO.

a Magiſtris. ¶ Ibi ponit libellos,quos Rofr.poſuerat,ubi ſupra.in fi.pro xi.§.

ADDITIONES NOVAE.

* Si ſtatuto cauetur,quod iudex debet habere decem ab utraque parte, qđ poſsit accipere decem à qualibet parte.in authen. de iudic. §. ne autem.& l.ſi duas.§.eſt autem,de excu.tut.in gl.quæ incipit. grammaticum.& phyſicum.
* Pone quod officialis uel doctor fuit conductus a communi pro certo ſalario ſine deductione alicuius gabellæ,& ſtatutum erat in ciuitate quod maſſarius nullam ſolueret pecuniam ſine detractione decem denariorum pro libra,an hinc detrahentur.Bar.in l.qui dotem.de dote præleg. dicit quod debent detrahi,& ꝙ officialis habet regreſſum contra commune ad id, ꝙ detrahitur.fac l.decem.ff.de fideicom.liber.
* In l.diem functo.de officio aſſeſſ.ff.an iudices poſſint accipere ſalarium à priuatis,& dicitur ꝙ non,vbi habent ſalariũ à publico.vt in auth. ut diff. iud.§.ſi.ſecus ſi non habent dē publico,ut in authent.ſcriptum exemplar. ¶ Sed nunquid poſſent recipere à partibus delegati. videtur ꝙ ſic in authen.de iud.§.ne autem.
* Quid ſi ordinario delegat̃ quæſtio,an debet inſpici vt cauſa delegata, vt ſic poſsit recipere ſalarium,& videtur ꝙ non,quia potior eſt ordinaria poteſtas.l.apertiſsimi.C.de iudici.ergo ꝙ eſt potius debet inſpici. arg.l.quæritur.hermaphrodi.de ſta.homi.Itẽ quia accidẽtaliter euenit delegatio, ergo potius debet inſpici ordinaria,argu.l.j.de off.vic. econtra videtur qđ magis attendatur accidentale quã originale.ar.l.j.§.beſtias.de poſtu.& ar. l.ſi pater.§.qui duos.ff.de reb.dub.pro prima parte.fac.in authẽ.de man. prin.§. illud, cum hac modificatione ſi plus nõ expendit occaſione dictæ cauſæ quam eſſet expenſurus.ar.l.ex parte.ff.fam.erſc. Alberic
* An ſi aduocatus moriatur ante finem cauſæ debeat habere ſalarium pro tota cauſa,no.in l.qui ſtipendia.de re mili.lib.x.per doctores.
* In l.neque petitionis.de operis liber.facit in ar.ꝙ ſi ſtatuto caueatur quod aduocatus pauperũ debeat eſſe contentus ſalario ſuo à communi ſtatuto, & ꝙ non poſsit aliquid à pauperibus petere:modo aliqua perſona dat ſibi aliquid ex voluntate,certe non videtur aliquid recipere vltra ſtatutũ: ꝑ legem iſtam,quę dicit patronos non poſſe recipere mercedem pro operis ab inuitis libertis,ſed à uolentibus bene poſſe.& fac. pro officialibus qui aliquid recipere non debẽt.tñ à uolentibus ſponte dare poſſunt. Rich.malum.In contrarium l.omnis.& auth.ſed hodie.C.de epiſ.& cle.
* Nota quod medicus debet recipere ſalarium pro dieb.itineris. Bart. in l. ſuo victu.de oper.liber.non tamen ſi quis de ſero diſcedit totum tempus vel diem computat.l.2.de an.leg.Bal.in l.liberti.de operi.liberto.
* Quid ſi officialis infirmatur,& loco illius alius ſubrogatur: quis ipſorum debet habere ſalarium,dixi in l.ſi quos.de off.præfec.prætor.orien.ꝙ ſi infirmus liberatur,ipſe debet habere ſalarium,& redire ad officium.fac.l.2, de decuri.Alberic.in dicta l.diem functo.
* Quid ſi in vno officio conſueuit eſſe vnus tantum,deputantur plures, an quilibet habebit idem ſalarium,quod habebat ille ſolus nota. in l.reſtitutionem.de aduoca.diuerſo.iudi.
* Nota ꝙ ſi dominus vel commune conduxit aliquos ſtipendiarios,& facta eſt certa præſtantia ex qua emerent arma & equos pro ſe & cum parati eſſent ad equitandum fuit eis dictum ꝙ non erat neceſſe ꝙ equitarent,vnde dominus vel commune vult repetere ab eis præſtãtiam factam,an poſſit:terminatum fuit ꝙ non.per l.ſi pecuniam.de condict.cauſ.da.Cynus in additio.in dicta lege.
* In l.ſcire.in fin.ff.de excu.tuto.allegatur ille finis,quod officialis remotus ab officio ſuo propter delictum ſuum non debet habere ſalarium, ut notatur in l.diem functo.ff.de offic.aſſeſſo.Archi.in capit,nonulli de reſcript. lib.vi.
* Doctor debet iurare docere fideliter no.in l.1.§.ſed an filio.ff. de variis & extraordi cognit.
* An doctor antiquus poſsit ſeruire per ſubſtitutũ? Bar.in l.non eſt. de duo. re.Io.And.in reg.iuris qui facit.de reg.iu.lib.6.
* Quid ſi datum eſt certum ſalarium ambaſiatoribus pro certo tempore ipſi reuertuntur citius,an teneantur reſiduum ſalarii reſtituere. Bart.in l.de diuiſione.ſol.ma.Quid ſi capiantur,an pro tempore quo ſtabuñt capti,habebunt ſalarium,& an commune teneatur eis reſarcire damnum.not.in l. inter cauſas.§.non omnia.ff.mandati.& l.ſtipẽdia.ff.de re mil.lib.12.Bart. in l.ſi ſeruus communis.§.ſi ſecus.de ſeruis fu.Item vide l.miles.ex q cau. ma.ubi dicit Bal.per illam legem.ar.ꝙ ambaſiatores debent incipere habere ſalarium quam cito aſcendunt equos;item in eundo & redeundo. vt in ver.ſequen.Item pro eo tempore quo erunt infirmi in itinere:quia videntur eſſe in ambaſiata, vt in eadem l.ſi cui.in fine.Alberic.in materia, ſtatutorum,in prima parte.q.123.
* In capit.veniens de iureiurando.deciditur quęſtio de aduocatis qui iurati ſunt duabus eccleſiis ſeruire,& illæ inuicem litigant,ꝙ teneantur primã defendere.fac.c.eam te.de ætate & qual.& Ioan. An.in c.1. de poſtulan.in nouel.& in gl.ſi.
* Nota quod officium aduocationis non cadit ſub locatione,quia poſſunt, cogi ad aduocandum.l.1.§.ait prætor.de poſtu.& iſtud not.domi.Bal.in l. 1.C.de ſuffrag.
* Nota quod ex nullo pacto debetur ſalarium aduocato, ſed quia non cadit ſub aliquo de quatuor contractibus innominatis, neceſſe eſt agi condictione.no.Bal.vbi ſ.
* Item ſalarium debetur cum inceperit.licet non peregerit, vt ibi no. Bal. & tranſmittit ad hæredem:& ſi ſalarium eſt promiſſum,vtrum ſufficiat in vna vice:& quid ſi tranſegit pars an aduocatus conſequatur patrocinium & ſi clientulus ſuccubuit culpa ſua,an teneatur patrocinari in cauſa appellationis,& nunquid teneatur exire pronunciam.Bal.vbi.ſ.

¶ Bald.de Salariis.

QVIS taxet ſalarium notariorum.§.nunc.verſ.ſed erit.G. ¶ De ſalario iudicum,aſſeſſorum,aduocatorum,procuratorum,& medicorum,& doctorum,vide hic per G. ¶ Vacuum tempus non nocet aſſeſſori, quin ſalarium proſequatur.de aſſeſſo.l.diem functo.G.

FINIS.

REGISTRVM.

ABCDEFGHIKLMNOPQRST.

Omnes ſunt quaterniones præter T qui eſt ternio.

AVGVSTAE TAVRINORVM.

Apud hæredes Nicolai Beuilaquæ. 1578.